

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Cluverii[i] Italia Antiqua

Opus post omnium curas elaboratissimum ; tabulis geographicis ære
expressis illustratum ...

Philippi Cluverii[i] Italiae Antiquae. Tomus ...

Clüver, Philipp

Lvgdvni Batavorvm, 1624

Cap. XIV. De Lucanis & Lucania.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14124

incolæ Messapiae Græci dictum locum non *Soletō*, sed *Sálanto* vocant. nam ipsum quoque *Soleum* dictum fuisse *SALANTVM*, testantur nummi antiqui, in quibus nomen *Σαλαντων*, id est, *Salantinorum*, perscriptum est. Antiquitas huius loci atque celebritas inde adparet, quod *SALLENTINI* populi inde antiquissimis temporibus ante Troianum bellum longè latèque ab Siculo freto ad Dauniorum usque fines dicti sint; ut suprà ostensum est.

Ptolemæo est *Σαλαντων μεσόγειος πόλις Βαυότα*, id est, *Salantinorum mediterraneum* *BAVOTA*, *opidum* *BAVOTA*. Id ex situ, quem ei assignat Ptolemæus, & item ex vocabuli similitudine, deprehenditur esse idem quod vulgari hodiè incolis vocabulo dicitur

10 *Pacavita*.

Eidem Ptolemæo eorundem *Σαλαντων μεσόγειος πόλις* est *Αλήτιον*, *ALETIVM*. *ALETIVM*, unde *opidani* Plinio, lib. III, cap. XI, sunt *Salantinorum ALETINI*. Sed & ipsum *opidum Aletium* Plinio memoratur, eodem capite antea. *Latitudo*, inquit, *peninsula à Tarento Brundisium terreno itinere xxxiiii millia passuum patet. Opida per continentem à Tarento Vria, cui cognomen, [ad discrimen] Apule, Messapia, Aletium.* Apud Strabonem lib. VI, erat *Αλητία*, *ALETIA*. quod vocabulum, ut alia illic complura, corruptum nunc legitur *Σαλητία*. Verba eius de eadem peninsula hæc sunt: *τὰ μὲν οὖν πόλιν, τὰ ἐν τῷ ὠκεῖον, ἄρηται. ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ Ἑωδίας τὴ εἰς καὶ Λαπίας, ἔμικρον ὑπερ τῆ ἑαλώσεως Σαλητία.* Id est: *Hæcenus igitur opidula in litore dicta sunt. In mediterraneo sunt Rhodias & Lupias, & paulùm à mari recedens Salepia.*

20 Heic interpretes auctoris posterior, postque hunc commentator, legere maluerunt *Σαλατία*, *Salapia*. quod *opidum* erat *Apulias Daunias maritimum*. At quid heic in mediterraneis dictæ peninsulae, memoratio Straboni erat *Dauniorum maritimi opidi*, cuius ipse postea suo loco facit mentionem? Error sanè is est utriusque. Idem intellexisse *opidum* Strabonem, quod Plinio Ptolemæoque dicitur *Αλήτιον*, *ALETIVM*, situs indicat in dicta peninsula, VIII millia passuum à mari & Lupiis; quod *opidum* perperam eum inter mediterranea connumerasse, suprà ostensum est. At *Aletia*, sive *Aletium* vulgò nunc incolis dicitur *Lesze*.

30 Plinio, lib. III, cap. XI, sunt *opidani Calabrorum STVRNINI*. Ptolemæo *Calabrias opidum mediterraneum* est *Τέρροι*, sive, ut paulò vetustiores eius auctoris interpretes legerunt, *Στέρροι*, *STVRNI*. Eius loci situs planè non liquet; nisi fuerit *opidulum* cui vulgare nunc incolis vocabulum *Sternaccio*, quasi diminutivum à *Sterno*.

C A P. XIV.

De LVCANIS & LVCANIA.

40 **A** Pulias conterminos fuisse ab austro juxta Bradanum amnem *LVCANOS*, suprà dictum est. Horum vocabulum Græcis auctoribus dicitur *Λουκανοί*: & regio eorum, quæ Latinis est *LVCANIA*; illis *Λουκανία*. eadem ratione, ut Romanorum *Lucios* & *Lucillos* illi vocant *Λουκιος* & *Λουκιλλος*. Vnus tamen Ptolemæus, ut pleraque alia Italiae vocabula, Latino modo dixit *Λουκανες*. Heraclides de rebus publicis: *Λουκανοί Φιλόξενοι & Δικαιοί*. Id est: *Lucani sunt hospitales & justi*. De horum *GENERE* atque *ORIGINE* ita scribit Plinius, lib. III, cap. V: *Lucani à Samnitibus orti, duce Lucio*. Et Strabo lib. V: *Ἔστι δὲ παλαιότατον γένος οἱ Σαβίνοι, καὶ ἀντιχθῆνες. τῶν δὲ ἄπειροι Πικεντῖνοι καὶ Σαμνῖται· τῶν δὲ Λουκανοί. τῶν δὲ Βρέττιοι.* Id est: *Antiquissima Sabinorum gens est, & indigena, ab his originem duxere Picentes, atque*

50 *Samnites: ab his porro Lucani; & ab his Brutii*. Et sub initium lib. VI; postquam *Lucaniae oram* inter *Silari* *Laique* amnium ostia descripsit: *κατὰ μὲν δὴ τὴ Τυρρηνικὴν ὠκελίαν πάντε ἐστὶ τὰ τῶν Λουκανῶν χωρία. ἀ [meliùs οἱ] τῶν δὲ ὠκείων [meliùs MS. ἐπέγει] ἢ ἡπείρου ἑαλώσεως ὑπερτερον, ἀλλ' οἱ Ἕλληες ἐπεκράτην, οἱ τὴν Ταραντῖνον ἐχούτες κάλιον. περὶ δὲ οὖν Ἕλληες ἐλθεῖν, εἰδ' ἦσαν πᾶσα Λουκανοί. Χῶτες δὲ καὶ Οἰνώττοι οὖν πᾶσα ἐνέμοντο. τὴν Σαμνιτῶν ἀνεχθέντων Ἰππολύ, καὶ τὰς Χῶνας, καὶ οὖν Οἰνώττοις ἐμβαλόντων, Λουκανες δὲ εἰς πᾶσα μέρη ταυτῶν ἀποικισάντων, ἀμα καὶ Ἕλληων τὴν ἐκείνην ὠκελίαν μέχρι πρὸς τὸν ποταμὸν κἀρχόντων, πολλὴν χροῖον ἐπολάμην οἱ τὴν Ἕλληες & οἱ Βάρβαροι πρὸς αἰκλήλους.* Id est: *Hæc igitur*

igitur sunt Lucanorum loca, ad Tusci maris litus, qui olim non pertigerunt ad alterum mare, sed ibi obtinebant Græci, qui sinum adcolebant Tarentinum. Antequam in Italiam Græci venissent, nulli dum erant Lucani, sed Chones & Oenotri ea loca incolebant. Quum autem Samnites, viribus admodum aucti, Chonas atque Oenotros eiecissent; Lucanosque colonos in hanc partem deduxissent; simul etiam Græci utrumque litus usque ad fretum tenerent: diu inter se Græci ac barbari bello certaverunt. Et paullo post: τῶν δ' Ἀδριατικῶν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης ἔρχονται. οἱ δὲ τὴν μεσογασίαν ἔχοντες, εἴπερ οἱ Ἰταλικῶν περὶ Τερρηνίαν κάλυψα. ἔτα δ' εἰσὶ κεκακωμένοι τελέως αὐτοὶ τε καὶ Βυβήλιοι, καὶ αὐτῶν Σαμνιτικῶν, οἱ τῶν ἀρχαίων, ὥστε ἔθροισαν χαλεπὸν πᾶς καπνικίας αὐτῶν. αἱ ποιεῖ δὲ, ὅτι ἄδεν ἐπὶ οὐσημα κωνὸν τὸ ἐθίων ἐκείνων συμφορῶν, πῆτε ἐν ἀγαθῶν τε καὶ ὀπλισμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἀπλησίων ἀπέδωκεν ἄλλως τε ἀδοξοὶ παντοῦν ἐπὶ οἰκιστῶν ἕκαστου ἔν μέρει καπνικίας. Hoc est: Dicitur est de Lucanis, Tuscum mare contingentibus. Qui verò mediterranea tenent, ii sunt, qui supra Tarentinum sinum incolunt. Hi, una cum Brutis, & generis auctoribus ipsis Samnitibus, ita sunt cladibus omnino attriti, uti eorum opida distinguere difficile sit. Causa est; quòd nulla harum gentium pro se corpus aliquod civitatis peculiare hodie obtinent: & consuetudines sermonis, armaturæ, vestium, aliaque id genus, obsoleverunt: tum singula seorsim opida obscura sunt atque ignobilia. Et postea: οἱ δ' Ἀδριατικοὶ ἀπὸ τῆς Ἰταλικῆς εἰσὶ Σαμνιτικῶν. Ποσειδωνιατῶν δ' καὶ τῶν συμμάχων κοσμήσασιν πλείους, κατῆρον τὰς πόλεις αὐτῶν τὸ ἄλλο ἂν ἄλλων χρόνον ἐδημιουργήσαντο. ὅτι τῶν πλείους ἤρθε βασιλεὺς, ὑπὸ τῶν νεμορῶν δεχόμενος. καὶ δ' εἰσὶ Ἰταλικῶν. Hoc est: Lucani à Samnitibus genus trahunt. Superatis bello Posidoniatibus atque eorum sociis, urbes eorum obtinuerunt. Reliquo equidem tempore popularis reipublica apud eos observabatur administratio. at tempore belli rex creabatur ab iis, quorum erat designare magistratus. Nunc sunt Romani. TERMINOS tamen Lucanis statuit ad Tuscum mare, simul cum aliis auctoribus, à Picentinis Silarum, à Brutis lacum amnem. Sub finem lib. v: Διήμωσι δ' οἱ Πικέντες μέγαρα τῆς Σιλάρου ποταμοῦ. Id est: Pertingunt Picentini ad Silarum usque amnem. Et initio lib. vi: Μετὰ δὲ τὸ εἶμα τῆς Σιλάρου Ἀδριατικῆς. Id est: Post Silaris ostium est Lucania. Et haud multo post: Μετὰ δ' Ἡρῶν Λαῶν κάλυψα, ἔπειτα μὲν Λαῶν, καὶ πόλις, ἐξ ἧς τῆς Ἀδριατικῆς. Hoc est. Post Pyxuntem & Laüs sinus, & fluvius Laüs, & urbs, Lucanitarum extrema. Ac deinde: Ἐστὶ δ' ἡ ἀπὸ Ἀδριατικῆς μετὰ τὴν τε Ποσειδωνίαν τὴν Τυρρηνικῆν καὶ τὴν Σικελικῆν. τὸ ἄλλο δὲ τῆς Σιλάρου μέγαρα Λαῶν, τὸ δὲ τῆς μετὰ τὴν πόλιν μέγαρα Θερσίων. καὶ τῆς πόλιν ἠπείρον ἀπὸ Σαμνιτικῶν μέγαρα τῆς Ἰταλικῆς, πῆτε ἀπὸ Θερσίων εἰς Κηφισίαν, πλείους Λαῶν. εἰσὶ δ' οἱ εἰσὶ τῆς Ἰταλικῆς. Hoc est: Lucania inter oram Tusci simul atque siculi maris sita est; illic à Silari usque ad Laum; heic à Metaponto ad Thurios. in mediterraneo, à Samnitibus usque ad isthmum, qui à Thuris ad Cerillos usque pertinet, propè Laum, isthmus stadia occupat 600. Amnes isti Silaris atque Laüs, hodieque vocantur Silaro & Laino. Thurios ad Sybarim, Metapontum ad Casuentum fuisse flumina; quorum hoc nunc Vesento, illud Cochile; postea ostendetur. Quapropter ab austro limites rectè Lucanis statuerim, ad Tuscum mare Laum amnem; ad Siculum five Tarentinum, Sybarim fluvium: nam horum quoque fontes in Apennini jugis, ab septemtrionibus autem Bradanum amnem; intra quem mox Metapontum in litore, & in mediterraneo Potentia, Lucanorum opidum: inde à fonte Bradani Apenninum montem ad fontem usque Silari; atque hinc ipsum Silarum. Consentit in hos terminos & Plinius, lib. iii, cap. v: A Silaro, inquit, regio tertia & ager Lucanus Brutiusque incipit. Mox: Opidum Buxentam, Græcè Pyxis: Laüs amnis, fuit & opidum eodem nomine. Ab eo Brutium litus. Capite autem xi, Potentinos, Grumentinos, Sirinos, iisdem Lucanis adscribit. Grumentum nunc dicitur Clarimontia: Siris, Sino. hoc ad ipsum sinum Tarentum; illud paulùm recedens. Mela & Silarum, & Picentiam, & Sireusas, & Minervæ promontorium in Lucaniâ ponit. Scylax in Περιπλω, ubi permultos alios circa Italiam commisit errores, Lucaniam etiam ad Thurinorum finit urbem: post hanc reliqua versùs septemtriones & ortum solis, Iapygiæ nomini attribuit; & in iis Heracleam & Metapontum; adeoque Iapygiam ad Sybarim usque fluvium & Thurios urbem extendit. Verba eius hæc sunt: Ἀδριατικοὶ Σαμνιτικῶν ἔχοντες μέγαρα Θερσίαν. ἐν αὐτῇ πόλιν εἰσὶν Ἐλλωίδες αἰδέ. Ποσειδωνία, ἔπειτα, Θερσίαν Ἰταλικῆς, Πανδοσία Πλατύνων, Τερσίαν, Ἰππώνιον, Μέδμα, Γήριον ἀκρωτήριον ἔστι πόλις. * — *. Ἀπὸ τῆς πόλιν εἰσὶν αἰδέ. Λοκροὶ, Κωλωνία, Κρέτων, Λακίνοι, ἱερὸν Ἡρώς, καὶ τῆς Κάλυψα, ἔπειτα μὲν Κραθίς καὶ Σύβαρις, καὶ Θερσία πόλις. ἔπειτα ἐστὶ

10

10

30

40

50

ἐν τῇ Ἀδριατικῇ Ἑλλάδι. Μετὰ δὲ τῇ Ἀδριατικῇ ἰσθμῷ εἰσὶν ἔθνη, μέχρι Ἀρβύρων ὄρους ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Ἀδριατικῆς. ἐν τῇ ἰσθμῷ οὐκ εἰσὶν Ἑλλῆες, ἔτι πολλὰ εἰσὶν αἰθεῖ. Ἡ ἑξῆς κλιον, Μεταπολίον, τὰς ἐπιπέδων ἰσθμῶν. Id est: Lucani Samnites contiguos habent circa Thurias. In eâ (Lucaniâ) urbes Graeca sunt istae: Posidonia, & Elea Thuriorum colonia, Pandosia, Plateum, Terina, Hipponium, Medma, Rhegium, promontorium atque opidum. Et postea: Post Rhegium sunt opida haec: Locri, Caulonia, Croton, Lacinium, Templum Minerva, & Calypsonis insula, ipsi Crathis ac Sibaris amnes, oppidumque Thuria. Hi in Lucaniâ Graeci sunt. Post Lucaniam verò Iapyges sequuntur: quae gens usque ad Arionem montem, qui in Adriâ sinu exstat, pertingit. In Iapygiâ autem Graeci habitant, urbesque sunt

10 ha: Heracleum, Metapontium, Tarentum, & Hydruntis portus. Sed hic inde videtur Scylaci error natus, quod Thurios extremam Lucaniâ urbem intellexerat; sed non observaverat, cui genti conterminam; nempe Brutiis: & quia intellexerat, & Metapontium & Heracleam esse in ditione Tarentinorum; qui ipsi Iapygiâ fuere incolae. Sic autem hunc locum legendum esse, uti hic à me citatus est, qui aliâs in vulgatis exemplaribus miserè est corruptus; post singulis locis patebit. Ptolemaeus, more suo, antiqua novis permiscens, ad Tarentinum quidem sinum nullos agnoscit Lucanos, Magna Graecia nomini eo litore tributo: at apud Tuscum mare eisdem illis unâ cum Strabone ac Plinio statuit finis. Verba eius haec sunt: Λυκαωνῶν ὁμοίως, ἀπὸ τοῦ Τυρρῶνικῆν πέλαγος, Σιλάρου ποταμοῦ ἐκβολαί, Παῖσον, Οὐέλαι, Βυξέντον. 20 Ἐπιπέδιον ὁμοίως, ἀπὸ τοῦ Τυρρῶνικῆν πέλαγος, Λαυ ποταμοῦ ἐκβολαί. Id est: Lucanorum item ad Tuscum mare; Lai fluminis ostium. Fincis igitur Lucaniâ sub Romanorum imperio sic sese habuerunt. De NOMINIS ORIGINE, Paullus Diaconus Langobard. rer. lib. II, cap. XVII; & Iustinus, lib. XXIII, videri possunt. Nunc singula eius loca explicabimus; factò, quod ubique nobis institutum, ab litoribus initio; ac primum diceretur Tusei maris litus.

Picentinarum igitur agri & Lucaniâ terminus SILARVS AMNIS, memoratur hoc nomine Virgilio, Columellâ, Dionysio, Mela, Plinio, Siliò, Tabulâ itinerariae, Ptolemaeo: quorum huic Graecè est ὁ Σίλαρος, & Σιλάρου; ut paullo antè citatum. At Straboni dictis libris V & VI est Σίλαρις, Σιλάρουδός, SILARIS. Lucano & Vibio SILER. Vulgò nunc dicitur adcolis Selo, & nonnunquam Silaro. Lucanus, lib. II: ——— Radensque Salerni

SILARVS AMNIS.

Culta Siler.

Vibius: Siler in Lucaniâ. Plinium jam antè audivimus. Mela ita lib. II, cap. IV: Pastum opidum: Silarus amnis; Picentia. Virgilius verò, Georgicòw lib. III sic canit;

Est lucos Silari circa illicibusque virentem
Plurimus Alburnum volitans, cui nomen asilo
Romanum est: astra Graji vertere vocantes:
Asper, acerba sonans; quo tota exterrita silvis
Diffugiunt armenta: fugit mugitibus aether
Concussus, silvaeque, & sicci ripa Tanagri.

40

Et Silius, lib. VIII:

Nunc Silarus quos nutrit aquis. quo gurgite tradunt
Duritiem lapidum mersis inolescere remis.

Idem & Aristoteles narrat, in Mirandis. at fluvius ei dicitur Κέτος. Cetus; an satis sine mendo, nescio. Verba eius haec sunt: Ἐν τῇ Κύμῃ, τῇ περὶ τῶν Ἰταλίων, δαιμονική τις θάλασσα κατὰ τὴν Σιβυλλῆς ἡρησιμολογία. * . Τῆτον δὲ τὸ πῶν λίγα) κυρδόμεθα ὑπὸ Ἀδριατικῶν. εἶναι ἡ λέξις ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις περὶ τῶν Κύμῳ ποταμῶν ἵνα κέτον | ἡ Μακίπῳ] ὀνομαζέμενον. εἰς ὃν Φασι τὸ ἐμβληθὲν πρῶτον περὶ Φυέσση, ἡ περὶ ὀπολιθῶδός. 50 Id est: Apud Cumam Italiae aiunt thalamum subterraneum Sibyllae fatidica ostendi. Mox: Ceterò, loca haec à Lucanis teneri aiunt. esseque in eis locis fluvium nomine Cetum, in quem iacta primum enascantur: ac postremò in lapidem indurescant. Ego quum tale quid adcolas amnis percunctarer; riserunt illi priscorum hominum fabulas.

Ceterum, TANAGER iste Virgilio fluvius, nullus alius est, quàm qui ex mediâ TANAGER, Lucaniâ & Apennini jugis in Silarum defluens, vulgari nunc vocabulo dicitur Ne-
gro. Memoratur is Antonino quoque in itinere quod est huiusmodi: fluvium.

Nuceria

<i>Nuceria</i>		
<i>In medio Salerno ad Tanagrum</i>	xxx.	
<i>Ad Calorem</i>	xxiv.	
<i>In Marcelliana</i>	xxv.	Campora.
<i>Casariana</i>	xxi.	Lago Negro. Convent.
<i>Nerulo</i>	xxxiii.	rectius xviii. Episcopani.
<i>Summurano</i>	xiv.	rectius xvi.
<i>Caprasis</i>	xxi.	rectius xvi.
<i>Consentia</i>	xxviii.	rectius xxiii.

10

Legendum esse heic ad *Tanagrum*; itineris ductus à Salerno versùs Nerulum & Consentiam indicat; quæ loca etiam nunc ita adpellantur. *G* autem omnino esse scribendum; vulgare hodiè vocabulum testatur, *Negro*; quod ab obliquo casu Latino *Tanagro*, ut reliquæ Italarum nunc voces, deductum. Eundem fluvium Plinius memorat: sed sine nomine. Verba eius hæc sunt, prædicto lib. II. cap. CIII. *In Atinate campo fluvius mersus, post xx millia passuum exit. & in Aquileiensi Timovus.* Opidum hoc ATINVM hodièque vocatur vulgò *Ateno*, mediâ syllabâ correptâ; in dextrâ Tanagri fluvii ripâ. infra quod ad diverforium publicum, cui vulgare vocabulum *la Polla*, fluvius in specum sese magno cum murmure montis condit, & post IIII millia passuum hand procul opido *Auletâ* iterum emergit, apud di-

ATINVM
opidum.

LA POLLA,
diverforium.
AULETTA,
opidum.

L'OSTERIA
DEL PERTY-
SO, diverfo-
rium.

TIMOVVS,
fluvius.
CALOR AMNIS.

versorium, cui inde vulgaris adpellatio quæritur *l' Osteria del pertuso*, id est, *Diverforium foraminis*. Error igitur is summus fuit Plinii, xx millia passuum subter terram fluere tradentis. Sed de *Timovo* id ille acceperat. quamquam hic quoque per xv millia tantum subter terram labitur.

CALOR itidem AMNIS hodieque nomen antiquum retinet, vulgò *il Calore* dictus, medio tractu inter Tanagrum & mare ex meridie in septentriones ad Silarum contendens; cui VI circiter millibus passuum supra mare miscetur. Uterque fluvius, Tanager & Calor perenneis habent fonteis, & nullo anni tempore exsicantur: quod tamen de Tanagro tradidit Virgilius supra, & S. Eutropius Paulinus in Natali Felicis:

30

Quique

*Vsentem Sarnumque bibunt, qui sicca Tanagri,
Quisque colunt rigui felicia culta Galefi.*

De quo loco supra, in citatione ad Galefum, dictum est.

ALBURNVS
mons.

POSTIGLIONE,
vicus.

PORTVS AL-
BURNVS.

LVCI ad SI-
LARVM.

TEMPLVM
IVNONIS
ARGIVAE.

ALBURNVS ille MONS, Virgilio inter Silarum & Tanagrum amneis memoratus, haud dubiè is est, qui inter Calorem, Silarum & Tanagrum, vulgari nunc vocabulo dicitur *Monte di Postiglione*, à vico juxtâ sito; a silis sive œstris etiam nunc frequentissimus; & ilicibus maximè virens. Apud Vibium in catalogo fluminum ita legitur: *Siler, in Lucania, opido Alburno*. Non magis purò opidum fuisse eo nomine quàm fluvium; quod tradidit Philargyrus: omninoque censeo, apud Vibium scri-
ptum fuisse, *monte Alburno*. Sanè in catalogo montium sic legitur: *Alburnus Lu-
cantie*. Ad præscriptum tamen Virgiliti locum ita commentatur Probus grammati-
cus: *Silarum flumen est Lucania, portus Alburnus, & eiusdem nominis mons ad sextum à
primis tabernis. Mentionem facit Lucilius hoc versu: Quatuor hinc ad Silari flumen,
portumque Alburnum.* PORTVS hic ALBURNVS haud dubiè eodem fuit situ, ubi
nunc trajectus est inferior fluminis, III circiter millia passuum à mari. quidpe heic
in levâ amnis ripâ veteris sive templi sive castelli ruinæ etiam nunc vulgari voca-
bulo incolis dicuntur *Alfurno*.

De cætero, LVCI circa Silarum etiam nunc sunt toto hoc litore & per aliquot
millia intus densissimi.

50

Porrò, ad ipsum Silari ostium, fuit TEMPLVM IVNONIS ARGIVAE. Strabo, initio lib. VI: *Μετὰ δὲ τὸ σίμα τῆ Σιλάρου ἡ Ἀδριανία, καὶ τὸ Ἡἰεσῖ ἐπὸν τὸ Ἀργῖαι, τὰ Κοῦ ἐδρυμα, ἔ πλησίον ἐν πενήκοντα σταδίοις ἢ Ποσειδωνία.* Id est: *Post Silari ostium sequitur Lucania, sanumque Iunonis Argivæ, ab Iasone conditum; propeque à L stadiis Poseidonia.* Hanc quoque Præstum fuisse vocatam, mox ostendemus. nunc est *Pieffi*: L stadia, id est, millia VI & passus CCL ab Silaro ostio disitum. Sed templum hoc Plinius, lib. III, cap. V, ad dextram ponit ripam, in Picentinorum agro. *A Surrento,* inquit,

inquit, ad Silarum amnem, triginta millia passuum ager Picentinus fuit Tuscorum, templo Junonis Argivæ, ab Iafone condito, insignis. A Silaro regio tertia, & ager Lucanus Brutiusque incipit. Sanè Tuscos ultra veteris Campaniæ limitem, id est, Silarum amnem, quidquam tenuisse, nusquam, quod meminerim, legi. at Strabonis tamen longè maior est exactiorque in describendis regionibus locisque diligentia. Interim rem eam in dubio relinquam, necesse est.

Nunc ad singulorum opidorum enarrationem est progrediendum: ubi primùm lector monendus, Eustathium ad Dionysium talem committere errorem, in nominandâ aliquâ urbe, πλὴ, vocabulo LVCANIAE, Λοκάνης, qualem errorem commisit Stephanus in appellando Samnio opido; ut suo loco indicatur.

PAESTVM, opidum, Græcis dicebatur Ποσειδωνία, POSIDONIA, ἵππ' ἔ Ποσειδῶ-
 10 Ⓞ, id est, à Neptuno; unde etiam ΝΕΡΤΥΝΙΑ Paterculo. Memoratur Scylaci, Virgilio, Livio, Columellæ, Straboni, Marciano Heracleensi, Melæ, Plinio, Ptolemæo, Stephano. Ptolemæus: Σιλάρου πέρασθ' ἐκβολαί, παῖσαν. Id est: Silaris amnis ostium, Pastum. Strabo, sine lib. v: Τὸ ἔ Πικεντίνων ἔστι Ⓞ, μικρὸν ἰσπασμα τ' ἐν τῷ Ἀδελία Πικεντίνων, ὑπὸ Ῥωμαίων μετακισμένον εἰς τ' Ποσειδωνιάτων κελπον, ὅς τῷ Παισανός καλῶται, καὶ ἢ πόλις ἢ Ποσειδωνία, Παῖσ Ⓞ, ἐν μίσῳ τῷ κελπῶ κελπῶ. Id est: Gens Picentinarum, avulsa particula Picentinarum, Adriaticum mare adcolentium, à Romanis transducta ad Posidoniatem sinum, qui nunc Paestanus vocatur; & urbs Posidonia, Pastum, 20 in medio sinu sita. Plinius, lib. III, cap. v: Opidum Pastum, Græcis Posidonia adpellatum: sinus Paestanus. Mela, lib. II, cap. IV: Paestanus sinus, Pastum opidum, Silarus amnis. Silius, lib. VIII:

Nunc Picentia Paesto

Atist.

Propertius, lib. IV, eleg. v:

Vidi ego odorati victura rosaria Paesti
 Sub matutino cocta jacere noto.

Virgilius Γεωργικῶν lib. IV:

Forstian & pinguis hortos quæ cura colendi
 Ornaret, canerem; biférique rosaria Paesti.

30 Ovidius, Ponticorum lib. II, eleg. IV:

Calthaque Paestanas vincet odore rosas.

Ausonius, Idyll. XIV:

Vidi Paetano gaudere rosaria cultu,
 Ex oriente novo roscida lucifero.

Claudianus de nuptiis Honorii & Mariæ:

Vel flore sub uno

Ceu gemina Paestana rosa per jugera regnant.

Hodiè ruinæ eius, cultoribus planè vacuæ, vulgò dicuntur Paesti, sive dialecto incolarum Neapolitani regni Piestì; ut Prieslo, Salierno, Tavierna, pro Presso, Salerno, Taverna.

Cæterum de CONDITORIBVS Posidonias sive Paesti sic scribit Solinus, prædicto capite VIII: Notum est, Pastum à Dorensibus constitutum. Sed aliter Martianus Heracleensis, in Περιήγησι:

Προσεχῆς δὲ τῆς εἰς πάλιν Οἰνώτροι,
 Μέγλη τ' Ποσειδωνιάδ' ἄνομασμένης.
 ἢ ν' Φασὶ Συμβερίτας Δοτικίστη π' ἴ.

Id est:

Rursum contermini sunt his Ocnotrii,

Usque ad illam quæ Posidonia vocatur:

Quam dicunt conditam olim à Sybaritis.

50

Corrigo vocem corruptam Συμβερίτας in Συβαρίτας, ex Strabonis sequenti loco. Appellatur autem heic Martiano Ποσειδωνίας, Ποσειδωνιάδ' Ⓞ, metri causa, pro Ποσειδωνία, Ποσειδωνίας. Strabonis locus lib. V, hic est: Συβαρίτην ἄρ' ἐν Πιηλείῃ τῆς ἔστι. οἱ δ' οἰκιστὲς ἀνωτέρα μεταήσαν. ὕστερον ἡ Λοκάνοι ἄρ' ἐκείνης, Ῥωμαῖοι δὲ Λοκάνους ἀφείλοσθ' ἢ πάλιν. καί τ' ἄνω τῶν ἑπὶ τῶν π' ἑμὸς, πλεῖστον εἰς ἔλη ἀναχθέντων Ⓞ. Sybarita ad mare mania posuerant, incola autem sursum commigrarunt. his Lucani postmodum, Lucanis Ro-

Tom. 2.

R r

nis Ro-

FLVMEN &
STAGNVM
SALVVM.

nis Romani ademerunt urbem. Morbosam eam facit amnis, prope urbem in paludeis diffusus. Nempe amnis, qui vulgò adcolis nunc dicitur *Fiume falso*, FLVMEN SALVVM. quidpe fontes eius sub saxoso monte, in quo ruinae opidi *Capacii veteris* sitæ, in planitie, loco palustri, versùs occasum solis, oriuntur falsi & tepidi. unde rivulus ad proximum diverforii publici locum, cui inde vulgare vocabulum *Capo di fiume*, delatus, stagnum quoddam exiguum efficit; moxque complures alios recipit uberrimos fontes dulcis aquæ, sub diverforio ex saxoso solo versùs meridiem ebullientes: atque inde jam amnis satis latus atque altus per duo millia passuum fertur, juxtaque partem per loca maximè palustria in mare effunditur. Memoratur STAGNVM hoc SALVVM Plutarcho in vitâ Crassi: ubi historiam refert de Spartaco eiusque exercitu, qui Crassi ad fretum Siculum obsidionem effugerat. Ε Φοβίση μὲν ἐν, inquit, ὁ Κράσιος, μὴ λάβοι πὲς ὄρη τὴ Σπαρτιάων Ἰπὶ τῶν Ῥώμῳ ἐλαίην. ἐπιήρησε δὲ, πολλῶν ἐκ Διὰ Φορέας ἀποστέτων αὐτῶ, καὶ στρατηγῶν καὶ αὐτῶν Ἰπὶ Λουκανίδου λίμνης, ἣν Φασί τρεπιδὴν Διὰ γρόνυ, γρομένῳ γλυκίαν καὶ αὐτῆς ἀλμυρῶν ἐ ἀπὸν. Τέποις ἐπελθὼν ὁ Κράσιος, ἐξέωσε μὲν ἀπὸ τῆς λίμνης, ἀφῆρη δὲ τὸ Φόνον καὶ τῶν διαξῖν αὐτῶν Ἰπὶ Φαρέντου ὄξῆως πὸ Σπαρτιάων, καὶ τῶν Φουγῶν Ἰπὶ τῆς αὐτῆς. Id est: Itaque timuit Crassus, ne impetus Spartacum Romam raperet. Verùm confirmatus est; quòd multi ex disensione descivissent ab illo, & castra seorsum ad stagnum posuissent Lucanum; quod certis temporibus variari ferunt; ac modo dulce, modo salsum nec potabile fieri. Eos Crassus quidem adortus, repulit à stagno. sed, ne deleri eos vel consecrari posset, per supervenientem properè Spartacum, & fugam sistentem, factum est. Idem Plutarchum intelligere stagnum, quod ego modò descripsi, Orofii fidem faciunt verba; quæ lib. v, cap. xxiv, sunt huiusmodi: *Senatus Crassum cum legionibus consulum, novoque supplemento militum, misit. Is mox fugitivorum pugnam iniit; vi millia eorum interfecit; 10 cccc verò cepit. Inde, priusquam ipsum Spartacum, ad caput Silari fluminis castrametantem, bello adgrederetur; Gallos, auxiliares eius, Germanosque superavit. è quibus xxx millia hominum cum ipsi ducibus occidit. Novissimè ipsum Spartacum, dispositâ acie congressum, maximasque cum eo fugitivorum copias percudit. Cæsar de Rheno: Per caput Silari heic intellexit Orofius ostium amnis; circa quod pugna illa & cedes xxx millium fugitivorum facta. Quòd Plutarchus ait, certis temporibus prædictum stagnum modò dulce, modò salsum fieri solitum fuisse; id equidem haud omnibus partibus falsum est. quidpe stagnum quidem ipsum perpetuò falsos recipit fonteis, amnemque salsum per cataraetam emittit: at alteros illos fonteis, quos dulces esse dixi, incolæ equidem pro falsis habent; ego verò dulcissimos potando expertus sum. unde mihi certum indicium, variari eos alternatim. Cæterùm, de eodem fugitivorum bello ita legitur apud Iulium Frontinum, Strategem. lib. II, cap. IV, exemp. VII: *M. Licinius Crassus, fugitivorum bello, apud Calamarium educturus militem adversus Castum & Canimocum, duces Gallorum, XII cohortes cum C. Promptino & cum Q. Martio Ruso legatis post montem circummisit. que quum, commisso jam prælio, à tergo clamore jam sublato, decurrissent, ita fuderant hostes, ut ubique fugam pro pugna capesserent. Item, eodem lib. cap. v, exemp. xxxiv ita legitur: M. Licinius Crassus, bello fugitivorum, apud Cathenam castra comminùs cum hostium castris vallavit. nocte deinde combinatis copiis, manente prætorio in maioribus castris, ut fallerentur hostes, ipse omneis copias eduxit; & in radicibus prædicti montis constituit. divisoque equitatu, præcepit L. Quintio, partem Spartaco obsiceret, pugnaque eum frustraretur. parte aliâ Gallos Germanosque, ex factione Casti & Gannici, eliceret ad pugnam; & pugna simulatâ, deduceret, ubi ipse aciem instruxerit. Eosdem heic intelligi Germanos Gallosque, quos Orofius Spartaci vocat auxiliares, Plutarchus verò ab ipso descivisse ait; patet ex eo, quòd factionem heic nominat Frontinus Casti & Gannici. Cap. IV vitiatum esse vocabulum Canimoci pro Gannici; satis manifestum reddit ipsa eiusdem historiarum repetitio. ex quâ etiam haud obscurum, in verbis apud Cathenam, & rursus in istis verbis apud Calamarium, unum & idem esse debere unius eiusdemque montis nomen. In quibusdam exemplaribus cap. v legitur, apud Cantenam; capite verò præcedente Calamatium; & in aliis Calamatium. Ego censeo, verum genuinumque nomen fuisse CALAMATIVVS MONS. unde postea factum vulgare Calmatio; & mox Calpatio: ac tandem Capacio. unde nunc etiam opidi antiqui in eo siti ruinis adpellatio manet Capaccio Vecchio; id est, Calamatium vetus: & novo opido ad radicem eius montis versùs orientem hiber-**

CALAMA-
TIVS, mons.

ἢ ἐν ἡΐα περικείμεναι τὸ ἀκρωτήριον . . . . . [deest nomen promontorij, ac participium; forte, αἰπικείμενον] πᾶς Σφραγίστας, καὶ πᾶν τὸ Ποσειδωνιάτιον κόλπον. Hoc est: Sequitur post Silaris ostium Lucania, fanumque Iunonis Argoæ, à Iasone conditum; propeque à I. stadiis Posidonia. Hinc in altum naviganti Leucosia occurrit insula, brevi à continente trajectu; nomen ferens unius Sirenum, qua ibi locorum ejecta fuit, quum se ea, ut in fabulis est, in profundum mare precipitassent. Ante eam insulam est promontorium . . . . Sirenuensis objectum, sinumque efficiens Posidoniatem. Promontorium id etiam hinc à dictâ Leucosia dicitur vulgari adpellatione incolis *Capo di Licosa*. Sinus autem hinc ad suprâ memoratum Minervæ promontorium, *Golfo di Salerno*. Isacio in Lycophronem vocatur Ποσειδώνιον ἄκρον, sed forte rectius scripseris Ποσειδών ἄκρον, id est, 10 POSIDIVM PROMONTORIVM. quod vocabulum etiam aliis regionibus atque locis frequentissimum est. Ipse Lycophron ita canit de tribus Sirenibus:

PROMONTO-
RIVM POSI-
DIVM, &
LEUCOSIA
insula.

Κλεῖε δ' ἐκέρως Τηθύος παῖδας τετραπλάς,
 Οἴμας μελωδοῦ μητρὸς ἐκμεγαγαυρίας,
 Αὐπυχθῆνοις ῥιφαῖσιν ἐξ ἄκρας σκοπῆς
 Τυρρῶνικόν περὶ κύμα δυππύσας πηροῖς.
 Ὅπως λιπερρῆς κλαῖσας ἐλκυσθεῖς πικροί.
 Τὴν ῥῶν φαλήρην τύρρις ἐκβεβροσμήλω,
 Γλαῖς τε ρείθροις δέξασθαι πύλων χθόνα.
 Ἀκτῶν ἢ τῶν πρῶτα ἔσαν εἰς Ἐνιπέως
 Λακωσία ῥιφαῖσιν τῶν ἐπάνυμον
 Πέτραν ὀχλήσοι δαρὸν. ἐνθα λάβροσθ' Ἰς,
 Γείτων δ' ὁ Λάρις, ἐξερδύζοντ' ἄε.

29

Hoc est:

Treis autem occidet Tethyis nepteis virgines,
 Canora matris cantus exprimenteis,
 Spontaneis jaectibus ex altâ speculâ
 In fluctus Tyrrhenos pennis urinanteis;
 Quò lanificum trahet acerbum flamen.
 Vnam quidem Phaleri arx expulsam,
 Glanisque terram humectans excipiet.
 In ripam autem eminentem Enipei
 Ejecta Leucosia, cognominem diu
 Occupabit insulam; ubi violentus Is,
 Vicinusque Laris eructant latices.

30

Adhæc ita Isacius: Ἐνιπέως ὁ Ποσειδών ἄκρον Μιλησίοις πημάτων. εἰς ἢ τὸ Ποσειδώνιον πύλων ἢ ἐκμεγαυρίας ἢ Λακωσία, ἢ Σειρήν. Πρῶτα ἔσαν. τῶν περικείμενων εἰς ἡλίαν. λέξασθαι τὸ Ποσειδώνιον ἄκρον. πέτραν ἢ τῶν ἢ ἦσαν λέξασθαι. Λακωσία ἢ ἡ νῆσος δὸς ταύτης Σφραγίστας Λακωσίας ἐκλήθη. Hoc est: Enipeus Posidon, id est, Neptunus, apud Milesios colitur. Ad Posidivm autem ejecta Leucosia Siren, sepulta est. Eminentem; id est, in mare prominentem. loquitur autem de Posidio promontorio. Petram, adpellat insulam. Leucosia verò insula ab hac Sirene Leucosia nomen accepit. Eamdem insulam memorat & Ovidius, μετὰ μορφ. lib. xv, in his versibus:

Evincitque fretum, Siculique angusta Pelori,
 Hippotadaque domos regis, Temesesque metalla;
 Leucosiamque petit, tepidique rosaria Pasti.

Apud Plinium quoque, lib. III, cap. VII, lege *Leucosia*, pro correpto vocabulo *Leucasia*; in his verbis: *Contra Pæstanum sinum Leucasia est; à Sirene, ibi sepulta, adpellata.* quo errore & Martianus Capella hunc Plinii locum allegat, lib. VI, in Sardinia. 50 Quamvis & Strabo *Leucasiâ* in Italia insulis recenset, lib. II, sic scribens: πύλων καὶ Προχύτη, & Καπέαι, καὶ Λακωσία. Id est: *Pithecusâ, Prochytâ, Capræ, & Leucasiâ.* Dionysius item Halicarnassensis de *Leucasiâ* sic; lib. I: οἱ δὲ σὺν τῶν Λιπέων πλέοντες δὸς Σικελίας δὲ τῶν Τυρρῶνικῶν πύλων, πρῶτον ῥῶν ἀρμύσων τῶν Ἰπυλίας καὶ τῶν λιπέων Παλίνυρον, ὅς ἐστιν ἐνὸς τῶν Λιπέων κυβερνητῶν, πύλων ἡσίου ἀπὸ τῶν ταύτης τοχῶν λέξασθαι ὀνομασίας. ἐπὶ τῶν ἡσίου περικείμενον, ἢ τῶν ἡσίου ἐν τῶν Λακωσίας, δὸς γυλαίης ἀπὸ τῶν Λιπέων, ὅτι τὸν δὲ τῶν δὸς περικείμενον. Id est: *Aeneas cum suis è Sicilia per Tuscum mare navigans, in Italia primò*

primum adplicuit ad portum Palinurum: qui ab uno gubernatorum Aenea, ibi defuncto, nomen id sortitus fertur. deinde ad insulam, cui nomen indiderunt Leucasia, ab muliere, Aenea consobrina, circa haec loca mortua. Est autem LEUCOSIA INSYLA sive PETRA ea, quae hodie ante dictum promontorium vulgari vocabulo dicitur la Licofa. saxum asperum atque sterile. Vita Constabilis, abbatis Canensis, prope Neapolim, haec habet verba: *In territorio Cilentino in monte, qui LICOSAE praeminet.*

Is & LARIS eidem Lycophroni ad Leucosiam insulam incurvati amnes, haud dubie exigui illi duo sunt fluvii, qui mille passus inter se disiti, ad meridionale dicti promontorii latus in mare effluunt.

- 10 Post Posidium promontorium, prima memoratur urbs VELIA; quae antea HELIA & ELEA atque HELA, & quum conderetur, HVELA, dicta est. Vnde opidani HYELETES, sive HVELATES, ELEATES, & VELIENSES. Stephanus habet Θέλια. Plinius, lib. III, cap. v: *Sinus Pelsanus; opidum Helia; quae nunc Velia.* Porro, Strabo, dicto lib. vi, postquam Posidoniatem sinum ac Leucosiam insulam, promontoriumque ei oppositum descripsit; ut supra relatum est; haec continuo subnectit: *καμρανὴ δὲ ἄλλ' ὅτι συνεχὴς καὶ λω, ἐν ᾧ πόλις. ἐν οἷσιν κλισίαι φωναιεὶς τέλλω, οἱ δὲ ἔλλω ἀπὸ κελύρας ἰνός, οἱ δὲ νῦν ἑλέαν ὀνομάζουσιν. ἐξ ἧς Παρμενίδης καὶ Ζεῦν ἐξήνοιτο, ἀνδρες Πυθαγόρειοι. Δοκεῖ δὲ μοι καὶ δι' οὐρανὸν ἐνομηθῆσαι. διὸ καὶ πρὸς Ἀδμανεὺς ἀπύχον, καὶ πρὸς Ποσειδωνίαν, καὶ κρείττερος ἀπὸ ἧς, καὶ περὶ ἐνδείετροι ἐχώρα καὶ πλῆθ' ἰσχυρῶν ὄντι.*
- 20 *Ἀναγκά(ον) γὰρ Διὸς τὸ λυθρότητά τ' ἡὲς πρὸς πολλὰ θαλάσσια γέν, καὶ τεραχίας σιμίσαι, καὶ ἄλλας πικρὰς ἐργασίας. Φησὶ δὲ Ἀντιόχ' ὅτι, φωναιεὶς ἀλύσης ὕψ' Ἀρπύγης, ἔκρυψε τεραχίαν, ὅσ' ἰδωμένους, ἐμβάντας εἰς τὰ σκάφη πανοικίους, πλεῖστα ἰσχυρῶν εἰς Κύρον καὶ Ἀλαλίαν καὶ Κρεονιάδα. Δοκίμασθαι δὲ τὴν ἑλέαν κίπται. Ἐν οἷσιν δὲ τὸ νομα ἀπὸ ποταμοῦ ἑλέης. . . . . διέχεται δὲ Ποσειδωνίας ὅσον ὁ ποταμὸς ἢ πόλις. Hoc est: Inde ubi cursum flexeris, alius est contiguus sinus; inque eo urbs Phocænses conditores Hvelen, alii Helen, à fonte quodam dixere; nostro autem avo Eleam adpellant. Patria fuit Parmenidis ac Zenonis, Pythagoreorum. Videtur mihi cum propter hos viros, tum jam antè, bonis floruisse legibus. Quapropter etiam Lucanis restiterunt atque Posidoniatis Eleata; superioresque discesserunt; quamquam & agri amplitudine & numero hominum forent inferiores. Ob agri sterilitatem coguntur plurimum exercere mare, salsamentisque & aliis id genus negotiationibus sese alere. Tradit Antiochus, quo tempore Harpagus, Cyri copiarum dux, Phocæam cepit, civem locupletiores totis cum familiis naveis conscendisse; primumque cum Creontide ad Corsicam atque Italiam adpulisse; inde quum pellerentur, Eleam condidisse. Alii nomen ab Electe amne deducunt. Distat urbs à Posidonio stadia circiter cc. Id est, millia passuum xxv. Historiam hanc pluribus refert Herodotus, lib. 1; ubi ait, Phocænsis è Corsicâ Rhegium se contulisse: indeque verò profectus, condidisse Hvelen. O: δὲ ἀπὸν εἰς τὸ ἔργον κατὰ φύσιν, ἐπεὶ ἔθεν ὀρμεῖσθαι, ἐκτίσασθαι πόλιν ἡὲς τὸ οἰνωδῆμας πύργω, ἧς νῦν ἑλέη καλεῖται. Ἐν οἷσιν δὲ ταύτων, πρὸς ἀνδρ' ὅτι Ποσειδωνίαν τε μάθοντες, ὡς τὸ Κύρον σφι ἢ Πυθίαν ἐξήνοιτο κίπται, ἦσαν ἐν τῷ, ἀλλ' ἢ τὸ νῦν. Id est: Phocænsium autem qui confugerant, hinc profecti, civitatem condiderunt in Oenotriæ agro; quae nunc adpellatur Hvela. Eam autem condiderunt, à quodam Posidoniae edocti, Pythiae oraculo iussos fuisse Cyrnum condere, qui heros esset, non insulam. Corfica namque Græcis dicitur Cyrnus. Apud Stephanum ita legitur: ἑλέα, πόλις ἰταλίας. ἐκαλεῖται δὲ βύλη. ὀνομάσθη δὲ ἑλέα ἀπὸ τῆς παρρησίας ποταμοῦ. ἢ νῦν βελέα. Id est: Elea, urbs Italiae. vocabatur autem Vyle, adpellata est Elea à praefluente fluvio: quae nunc Velea. Sic pronuntiantium τὸ β in hisco duabus vocibus, inde patet; quod urbs ea semper Velia, numquam Belia, sit dicta. At, ne tu credas, ipsum Stephanum scripsisse βύλη. Mendosa ea vox est ab illo Herodoti, atque Strabonis ἑλέη. unde etiam nummi reperti fuerunt, cum inscriptione, ἑλητῶν. At apud Appianum, Bellor. civil. lib. v, vitiatò itidem nomine ἑλέης legitur καλῶς, pro ἑλεάτης. Aetereò, aliam originem huius vocabuli adducit Servius grammaticus, ad Virgil. Aeneid. lib. vi. Velia, inquit, dicta est à paludibus, quibus cingitur; quas Græci ἑλη dicunt. Fuit ergo Helia. sed accepit διαμμοῦν, v scilicet consonans; & facta Velia: ut Henerus, Venetus. Hoc si verum, certè fluvius etiam à paludibus dictus est ἑληίτης; qui urbem præterfluxit. Cicero in Verrem, actione v: *Græca urbs Velia.* Familiar. lib. vii, ep. xx: *Quamquam enim Velia non est mihi vilior, quam Lupercal, tamen istuc malo, quam hac omnia. Tu, si me audies, quem soles, has paternas possessiones tenebis (nescio enim quid Velientes verebantur)**

itur) neque Haletem nobilem amnem relinques. Ad Atticum, lib. xvi, ep. vii: *Quam venissem Veliam, Brutus audivit. erat enim cum suis navibus apud Haletem fluvium, intra Veliam millia passuum III. Pedibus ad me statim.* Amnis hic HALES sive HE-
 HALES, *amnis.* LEES, seu ELEES, ut habet Strabo, nullus alius est, quam qui xxiv circiter millia à Pæsto disitus, vulgari etiam nunc vocabulo dicitur adcolis *Halente*. Græcâ quidem formatione, ab recto casu ἄλης, obliquus fiebat gemino modo; ἄλητος, ut ab ἄλης ἄλητος; & ἄλετος, ut ab οὐάλης οὐάλετος, ab κλήμης κλήματος. Hinc Ciceroni accusativus est *Haletem*: incolis verò nunc Italis ablativus Latinus *Halente*. Ultra hunc amnem, III circiter millia passuum, est opidulum in colle situm, vulgari vocabulo *Pisciotta*. quod ex situ atque intervallo, cum xxv millium, quæ Strabo inter Pæstum & Eleam tradit; tum III millium, quæ Cicero inde ad Haletem amnem numerat, deprehenditur esse *Elea* sive *Helia*, seu *Velia*. Sed & planitie cingitur, quam Servius grammaticus innuit. ea tamen haud latè patet; quum proxima mox saxosi occupent montes: quorum sterilitatem Strabo indicat. Sed & INSVLAE antè dictum flumen opidumque conspiciuntur OENOTRIDES, quas Strabo ac Plinius contra Veliam referunt. Strabo, dicto lib. vi: *Πρὸ τῆς Ἐλεᾶδος αἱ Οἰνωτρίδες νῆσοι δύο ὑφέμενες ἔχουσιν.* Id est: *Eleati agro adjacent Oenotrides insulae due, navium stationi opportunae.* Plinius, lib. III, cap. vii: *Contra Veliam Pontia & Ischia; utraque uno nomine Oenotrides.* Ex his PONTIA nomen antiquum iisdem literis etiam nunc servat. ISCHIA, detorto paullulum vocabulo dicitur *Isacia*. Oenotridum & Martianus Capella meminit. Caterò, vocabulum ELEA sine adspiratione scribi solitum, exemplum est apud Ciceronem, Tuscul. quaest. lib. II; ubi ita scriptum est: *Observentur species honeste animo. Zeno proponatur Eleates: qui perpeffus est omnia potius: quam conscios delenda tyrannidis indicaret.* VELIA vocatur, præter Ciceronem, Plinium atque Servium, Horatio quoque, Epist. lib. I, epist. xv:

Quæ sit hiems Velia, quod cælum, Vala, Salerni.

Ptolemæo, qui Romanis ut plurimum utitur vocabulis, dicitur plurali numero οὐάλια, VELIAE.

PORTVS VELINVS.

Ad Veliam urbem est PORTVS VELINVS; Virgilio, Aeneid. lib. vi: ubi ita Palinurus, à quo proximum adpellatum est promontorium, sic adloquitur Aeneam: 30

Portusque require Velinos.

ELEATES SINVS.

Ab eadem urbe Velia sive Ἐλία, dictus est maris sinus Straboni supra memoratus, cui adjacet, Ἐλεάτης ἡλῶσις, id est, ELEATES SINVS; Appiano, dicto Beller. civil. lib. v. Idem Romanis rectè dictus fuerit VELINVS SINVS; ut portus Velinus Virgilio; & item VELIENSIS SINVS; videri possit. Situs autem fuit inter duo promontoria, supra scriptum Posidium & Palinurum.

PORRVS VELINVS.

PALINVRVM PROMONTORIVM, quod hodièque vocatur *Capo di Palinuro*, memoratur Ovidio, Virgilio, Horatio, Paterculo, Solino, Straboni, Mela, Velleio, Plinio, Orosio, Dioni, Freculfo. Plinius, lib. III, cap. v: *Opidum Helia; quæ nunc Velia. promontorium Palinurum.* De Palinuro ita Strabo, lib. vi: memoratâ Velia: *Μετὰ τῆς πρώτης ἀκρωτήρου Παλινύρου.* Id est: *Posthanc est promontorium Palinurus.* Paterculus, lib. II; de classe Cæsaris Octavii, ab Agrippâ in Averno ac Lucrino lacu fabricatâ; cum quâ Siciliam petebat: *Longè maiorem partem classis circa Veliam Palinurique promontorium adorta vis Africi laceravit ac distulit.* Eandem rem ita refert Dio; lib. XLIX: *Τοῖς τοῖς ἐφ' ἰσχυροῖς ὁ Καῖσαρ ἐς τὴν Συμελίαν ἠπάειρε. καὶ αὐτὰ τὸ ἀκρωτήρου τὸ Παλινύρου ὀνομαζόμενον ὑπερβαλλόντι χειμῶν μέγας ἐπίπεσε, καὶ πολλὰς ναῦς ἐφθάρη.* Hoc est: *His cogitationibus adductum ad invadendam Siciliam Casarem, dum jam Palinurum promontorium præterveberetur, ingens tempestas invasit, ac multas navis perdidit.* Ergo prominens hoc admodum promontorium. Nomen idem unde acceperit, Virgilius atque Mela indicarunt. quorum hic dicto lib. II, cap. IV: *Euxentum, Velia, Palinurus; olim Phrygii gubernatoris, nunc loci nomen.* Virgilius Aeneid. lib. VI; ubi Aeneas duce Sibyllâ ad inferos pervenit: 30

Ecce gubernator sese Palinurus agebat;

Qui Libyco nuper cursu, dum sidera servat,

Exciderat puppi, mediis effusus in undis.

Paullo post ipse Palinurus sic alloquitur Aeneam:

Desine

*Desine fata deum flecti sperare precando .
Sed cape dicta memor , diri solatia casus .
Nam tua finitimi longè lateque per urbeis
Prodigiis acti caelestibus ossa piabunt :
Et statuent tumultum ; & tumulto solennia mittent .
Aeternumque locus Palinuri nomen habebit .
His dictis cura emote ; pulsusque parumper
Corde dolor tristi . Gaudet cognomine terra .*

Porro, ad Palinuri promontorii occidentale latus, *opidulum* nunc est vulgari vo- PALINURO,
cabulo *Palinuro*; inde ipsum promontorium cognomen vulgare nunc habet *Capo di opidulum*, seu
Palinuro. Antiquitus id vocabatur PORTVS PALINVRVS; ab ipso ibi sepulto Pali- PALINVRVS
nuro; ut tradit Dionysius Halicarnassensis; antiquit. Roman. lib. 1; quæ verba su- PORTVS.
pra exstant ad Leucosiam.

Palinurum promontorium proximè sequitur MELPHEs *flumen*, vulgò nunc Mol- MELPHEs
fa, *Malsa*, & *Melfa*, & item *Molpa*, *Malpa* & *Melpa*, adcolis dictum. Plinius, lib. flumen.
III, cap. v: *Promontorium Palinurum . Proximum autem huic, flumen Melphe.*

Post Palinurum promontorium & flumen Melsen, *opidum* erat PYXVS; Græcè PYXVS, vel
Πυξῆς, Latine BUXENTVM; Livio, Paterculo, Straboni, Melæ, Silio, Plinio, Pto- BUXENTVM,
lemæo, Stephano, memoratum. Plinius, loco modò dicto: *Flumen Melphe. opi- opidum cum
dum Buxentum; Græcè Πυξῆς. Laüs amnis.* Mela, lib. II cap. IV: *Blanda; Buxentum, portu, flumen
Velia, Palinurus.* Ptolemæus: Ουέλια, Βύξεντον. Βρυτήσιον. Λαῦς ποταμὸς ἐκβολαί. Id est: rium.
Velia, Buxentum. Brutiorum; Lai amnis ostium. Strabo, lib. VI: μετὰ δὲ Παλινυρον
Πυξῆς, ἀνεῖα, ἢ λιμὲν ἢ ποταμὸς ἐν γὰρ τῶν τε τῶν ὄνομα μετὰ τὴν Πυξῆντα, ἀπὸ τῆς κέλευθου καὶ
ποταμὸς. Id est: *Post Palinurum est Pyxis, promontorium, & portus & fluvius. unum
quidpe his tribus est nomen. Post Pyxuntem est Laüs sinus & amnis. Quum Melfes
amnis nomen antiquum hodie retineat; PYXVS iste FLVVIVS, sive BUXENTVM
FLVMEN, nullum aliud esse potest, quàm quod proximè Melfem deprehenditur.*

Inter huius enim & Melfis ostia, promontorium est, longè in mare, ceu peninsula,
procurrens; PYXVS, sive BUXENTVM PROMONTORIVM. vulgò nunc dicitur *Capo
della Foresta [Fenosa.]* Ipsum hinc OPIDVM cum portu, PYXVS sive BUXENTVM,
haud dubiè idem est, quod haud procul lavà amnis ripà vulgò incolis vocatur *Poli-
castro*; ubi veteris opidi vestigia etiam nunc visuntur. Apud Stephanum ita legitur:
Πυξῆς, πόλις Σικελίας, κλισμα Μικῆθς. ὁ οἰκῆτωρ Πυξῆντα. Id est: *Pyxis, urbs Siciliae;
opus Mianthi. incola, Pyxuntius.* Aliter hæc refert Strabo, dicto loco: Πικιστῆ, in-
quit, Μικυθῶ ὁ Μεσσηνίης ἀρχων τῆ ἐν Σικελίᾳ. πάλιν δὲ ἀπήγαυ οἱ ἰδρυθέντες, καὶ τὸ ὀλίγων.
Id est: *Colonià eò deductà, condidit Micythus, Messana in Sicilia princeps. Sed qui habi-
tatum eò translati erant, rursus inde discesserunt; paucis exceptis.* Apud Diodorum, lib.
XI, ita legitur: Ἐπὶ ἀρχῆσσι δὲ Ἀθῆνῶσι Πραξιέργης, καὶ τῶν Ἰταλίων Μικυθῶ ἀφ᾽ οὗ τῶν
δωσασίαν ἔχων Ῥηγίης καὶ Ζάκλης, πόλιν ἐκλήσιν τῶν Πυξῆντα. Id est: *Athenis summum ge-
rente magistratum Praxiergo, in Italià Micythus, Rhegiæ & Zancles princeps, urbem con-
didit Teuxúnta.* Legendum esse, Πυξῆντα, id est, *Pyxúnta*; Strabonis testatur eadem
de re narratio. siquidem idem est Micythus, eiusdem Zancles, quæ postea Messa-
na dicebatur, princeps. Evidens igitur & apud Stephanum, ut alia passim innume-
ra, est mendum in voce Μικῆθς; pro quâ scribendum Μικῆθς. At illud ex minùs
probo auctore Stephanum habuisse puto, quod præcedit: Πύξις, πόλις ἐν μεσσηνίᾳ τῆ
οἰκιστῶν. τὸ ἑθνικόν, Πυξῆ. Hoc est: *Pyxis, urbs in mediterraneo Oenotrorum. gen-
tile, Pyxius.* Cæterum, Praxiergos summum Athenis magistratum obtinuit Olym-
piadis LXXVII anno II, ante natum Iesum anno CCCCLXXI. Apud Silium, lib. VIII;
Annibal, ad Cannas prelium commissurus, sic Pœnum alloquitur exercitum:

50 *Seu Laurens tibi, Sigeo sulcata colono,
Arridet tellus; seu sunt Buxentia cordi
Rura magis, centum Cereri fruticantia culmis,
Electos optare dabo inter prælia campos.*

Rectè heic Dausqueius emendandum censuit vocabulum *Buxentia*. Buxentinus
quidpe ager, Italiæ minimè est fertilissimus, utpote monteis & saxa sterilia com-
plectens. proculque dubio Campanum nominaturus erat agrum. sed optionem
suis se daturum Annibal pollicebatur; utrùm in Italià mallent accipere agros; an in

patriâ terrâ Africâ, ubi regio erat Byzacium. de quo ita Varro de Re rusticâ, lib. 1: *In Africâ ad Byzacium ex modio nasci centum*. Itaque Byzacia voluit rura Silius: non verò Byzantia; ut reposuit Dausquicius ex Eustathio Dionysii commentatore. & ita etiam legere maluit apud Plinium & Solinum; ubi pura genuinaque vox reperitur Byzacium; ut habet Procopius. Sed Dausqueium nihil minus quàm geographiæ arcana potuisse video. Denique, Beatus Gregorius, epistolar. ex Regestro lib. 11, epist. xxviii, mentionem facit ecclesiæ *Vixentine*. Cæterò, COLONIAM esse factam Romanorum; auctores sunt Livius atque Paterculus. quorum hic lib. 1: *Cæso*, inquit, *Mænio Vulsone & M. Fulvio Nobiliore cons. Bononia deducta colonia. & post quadriennium Pisaurum ac Potentia. interiectoque triennio, Aquileia & Gravisca. & post quadriennium Luca. Eodem temporum tractu, quamquam apud quosdam ambigitur, Puteolos Salernumque & Buxentum missi coloni. Deductas hascè P. Cornelio Scipione Africano iterum & T. Sempronio Longo cons. anno ab Româ conditâ 10 LVIII; ante natum Iesum ccc; patet ex Livio. Is quidpe lib. xxxii & xxxiv in dicto consulatu hæc refert: *Coloniæ civium Romanorum eo anno deductæ sunt Puteolos, Vulturnum, Liternum. Item, Salernum Buxentumque coloniæ civium Romanorum deductæ sunt.**

LAVM opidum & flumen.

Sequitur tandem extremum Lucanorum OPIDVM & FLVMEN LAVM. Illud Herodoto, Straboni, Plinio, ac Stephano; hoc præter auctores proximè dictos, Ptolemæo quoque memoratum. Barrius Laum opidum ait esse *Scaleam*. Stephanus: 20 *Λαῦ*, πόλις Λουκανίας. Ἀπολλόδορος ἐν τῷ περὶ γῆς ὀδοπέρου. διὰ Λαῦ ποταμοῦ. τὸ ἔθνην ὀνομαζομένην Λαῦν. Hoc est: *Laus*, urbs Lucania; auctore Apollodoro, de orbe terra, lib. 11. à *Lao amne*: gentile est *LAINVS*. Strabo, lib. vi: *μετὰ τὴν Πυξῆν τὰ Λαῦ κέλιπον, καὶ ποταμὸς Λαῦ, καὶ πόλις, ἐσχάτη τῶν Λουκανίδων, μικρὸν ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας, ἀποικίαν Συβαριτῶν. εἰς τὴν δὲ τῆς Ἑλλάδος εἰσόδου. ὁ δὲ πᾶς τῆς Λουκανίας ὀδοπέρος χλ.* Hoc est: *Post Pyxuntem est Laus sinus, & amnis Laus, & item urbs, Lucanicarum extrema, paullum supra mare; Sybaritarum colonia. ad quam ab Velia stadia sunt cccc. [millia L.] Totius autem Lucania præternavigatio est stadiorum 1001. [millia LXXXI, passus ccl.]* Herodotus, lib. vi: *Παρθεσι τὴν πᾶσαν Μιλησιοῖσι πρὸς Περσῶν, ὅσην ἀπέδοσαν τῶν ὁμοίων Συβαριτῶν, εἰ Λάον τε καὶ Σκιδρόν οἴκεον, τῆς πόλιος ἀπεστρημένοι.* Id est: *Milesis in hunc modum à Persis adse-* 30 *ctis, gratiam parem non reddiderunt Sybarite, qui urbe suâ exacti, Laum & Scidium incolebant.* LAVS amnis vulgari etiam nunc vocabulo dicitur adcolis *Laino*. quo nomine etiam opidum ad ostium eius, dextrâ sive Lucaniæ ripâ situm est, quod ipsum ex situ deprehenditur esse *LAVM* illud, opidum antiquissimum. At Plinii ævo jam nullum fuisse, ipse testis est, dicto lib. 111, cap. v: *Opidum*, inquit, *Buxentum; Græcè Pyxus. Laus amnis. fuit & opidum eodem nomine.* Tabula tamen hoc situ refert opidum *Lavinium*. quod vocabulum haud dubiè corruptum est ex genuino *Lainum*: unde locus is etiam nunc vulgò dicitur *Laino*. Imperitus librarius sive exscriptor, quum in Latio legisset *Lavinium*; idem vocabulum heic quoque perscripsit. Sed iter in Tabulâ notatur tale:

<i>Ceserna</i>	
<i>Blanda</i>	VII.
<i>Lavinium</i>	XVI.
<i>Cerels</i>	XIII.

SINVS LAVS.

Cerelli, sive *Cerilli*, etiam nunc viii millia passuum trans *Lai* sive *Laini* ostium dicuntur vulgò *Cirella*. de quibus plura suo loco in *Brutiis*. Cæterum, *SINVS LAVS* vulgò nunc adcolis adpellatur *Golfo di Policastro*.

SACELLVM DRACONIS.

Prope *Laum opidum* fuit *SACELLVM DRACONIS*, unius è sociis *Vlyssis*. Strabo, dicto loco sic pergit: *πλησίον τῆς Δρακοντίης ἡρώων, εἰς τῶν Ὀδυσσεῶς ἐπιγρῶν. ἐφ' ὃ χρησμός τις ἰταλίας ἐγέμετο.*

Λαῖον ἀμφὶ Δρακοντίης, πολλὴν πρὸς λαὸν ὀλεείδα.
 Ἐπὶ γὰρ ταῦτις λαοὶ στρατεύσαντες οἱ καὶ τὴν ἰταλίαν ἔδωκεν ὑπὸ Λουκανίων ἡττήσασιν, ἐξ ἀπογένους τῶν χρησμοῦ. Id est: *Prope est Draconis sacellum, unius è sociis Vlyssis: de quo Italis oraculum fuit datum;*

Laum circa Draconem multum aliquando populum periturum!

quidpe

quidpe Graci, qui Italiam incolebant, expeditione adversus eam urbem facta, a Lucanis cladem acceperunt; oraculo decepti.

BLANDA opidum ridiculè Barrius facit Belvedere. [ni forsan Maratèa?] Præter Tabulam, Melæ quoque & Plinio memoratur; & plurali numero Livio BLANDA; ut infra videre est in Ancis, post Grumentum. In Lucanorum Blandas fuisse finibus, eis Laum amnem; etiam ex Tabulâ patet. Falsus igitur heic quoque, ut sæpè in eadem Lucaniâ postea, Plinius, qui Brutiis adscripsit, dicto lib. 111, cap. v. Opidum, inquit, Buxentum; Græcè Puxús. Laüs amnis. fuit & opidum eodem nomine. Ab eo Brutium litus; opidum Blanda; flumen Batum. Mela, lib. 11, cap. 1v, litus hoc in

10 Lucanofum & Brutiorum nomina non distinguit. Adverso itinere incedens: Hippo, inquit, nunc Vibon, Temesa, Clampetia, Blanda, Buxentum, Velia.

Atque hæc sunt loca Lucani litoris ad mare Hetruscum. quibus explicatis, ad alterum nunc mare, id est, sinum Tarentinum, transgrediamur.

Litus igitur Lucanorum ad Siculum mare, seu sinum Tarentinum, inter Thurios & Tarentum urbeis, ita describit Plinius, lib. 111. cap. xi: Opidum Thurium; inter duos amneis, Crathim & Sybarin; ubi fuit urbs eodem nomine. similiter est inter Sirin & Acirin Heraclea, aliquando Siris vocitata. flumina, Acalandrum, Casuentum. opidum, Metapontum: quo tertia Italia regio finitur. Exiguo post: Connectitur secunda regio; amplexa Hirpinos, Calabriam, Apuliam, Salentinos. Straboni dicto lib. vi, post Thurios, recensentur opida, Lagaria, Heracleopolis; amnes Siris & Aciris; & inter eos Siris opidum, quod & Heraclea postea. dein Metapontum. ac tandem Tarentum. Acalandrum etiam flumen memorat; sed longè post, extra ordinem. Mela, dicto lib. 11, cap. 1v, dicti Tarentini finis litus ita notat: Tarentus, Metapontum, Heraclea, Croto, Thurium. At perperam Crotonem posuit inter Heracleam & Thurium; quum hoc, sit Heracleam inter & Crotonem. Ptolemæus, inter Thurium & Tarentum, unum nominat Metapontum. Scylacis circa hos fines errorem superius ostendimus hoccapite.

Prima igitur hoc litore Lucanorum urbs fuit SYBARIS; quæ postmodò Θυρίων SYBARIS, vel THYRIVM; five plurali numero Θυρίοι, THYRII & THYRIAE, Thucydidi item THYRI, seu COPIAE, urbs.

30 Θυρία, ac tandem COPIAE dicta. Opidani Plinio THYRINI dicuntur; Græcis Θυρίοι, ut urbs. Verba Strabonis, post memoratam Crotonem, hæc sunt: lib. vi: ΕΦιξής δ' ἐν . . . εσθίοις, Α'χαίων κλισμα ἢ Συβαρις, δυοῖν ποταμῶν μετὰ, Κεράθιδος καὶ Συβάρεδος. οἰκιστὴς δ' αὐτῆς ὁ Ἰσθλιεύς. τοσῶτον δ' Ὀτυχία διώεγκον ἢ πόλις αὐτῆ πεπλῆον, ὡς τεπάρων μὲν ἐθνῶν τῶν πλεονίστων ὑπεῖρε, πέντε ἢ ἕξι αἰῶσι πόλις ὑπεκράσθη, τελευτήσασα ἢ μωρία ἐν ἀνδρῶν θηλί Κροτωνιάτης ἐστὶ δόσιον, πεντηκόντα ἢ εσθίων κύκλον συνεπληροῦσιν οἰκῆντες θηλί τῶ Κεράθιδι. Ἰπὸ μὲν τοῦ τευφῆς καὶ ὕβρεως πλὴν δόδοιμονίαν ἀπέκτισαν ἀφηρεθησαν ὑπὸ Κροτωνιάτων ἐς ἡμέρας ἐσδομηκόντα. ἐλόντες γὰρ πλὴν πόλιν, ἐπήγαγον τὸ ποταμὸν, ἔκατεκλυσαν. ὕστερον δ' οἱ περὶ θύοιμοι, σωελθῆντες ἐπώκουσιν ὀλίγα. χρόνον ἢ ἕξι τοῖς διεφθέρησαν ὑπὸ Ἀθηναιῶν καὶ ἄλλων Ἑλλήνων. οἱ σωοικῆσόντες μὲν ἐκείνοις ἀφικόντο κατὰ φρονήσασθαι δ' αὐτῶν,

40 ὅσῳ μὲν διεφθέρησαν, πλὴν ἢ πόλιν εἰς ἔτιρον τῆπον μετήγαγον πλεονίστων, καὶ Θυρίας περὶ τὸ δόσιον κλέψης ὁμώνυμα. Θυρίοι δ' Ὀτυχίους πολὺν χρόνον, ὑπὸ Ἀθηναιῶν ὑδραποδιόθησαν. Ταρσίνων δ' ἀφελόμενων ἐκείνης, θηλί Γωμάς κατέφυγον. οἱ δὲ πέμψασθαι σωοικῆς ὀλίγα ἄρῶσι, μετωνόμασαν Κωπιάς πλὴν πόλιν. Hoc est: Sequitur post . . . stadia Achaeorum opus Sybaris, inter duos amneis Crathin & Sybarin sita. conditor eius fuit Iseliceus. Tantâ autem rerum prosperitate urbs ea excelluit, ut 1v vicinis gentibus imperarit, ac xxv urbeis dicto audienteis habuerit, ccc que hominum millia in bellum contra Crotoniatas eduxerit: domiciliisque supra Crathin stadiorum l circulum impleverit. Sed luxu Sybaritarum atque petulantia factum est, ut lxx dierum spatio universam eis felicitatem istam Crotoniatæ eriperent. captam enim urbem immisso flumine aquis obruerunt. Qui cladi superfuerunt pauci,

50 postea temporis habitatum eò redierunt. Sed & hi aliquanto post ab Atheniensibus & aliis Græcis deleri sunt. qui, quum venissent, ut ipsis se adungerent, in societatem civitatis contemptos interfecerunt: urbemque, in alium vicinum locum translata, a fonte, id nominis gerente, Thurias adpellant. Thuriis longo tempore fortunâ usi secundâ, tandem a Lucanis in servitutem subacti sunt. Quum autem hi à Tarentinis opprimerentur; ad Romanos confugerunt. Hi, incolâ jam attritis, colonos miserunt: urbemque Copias nuncuparunt. Hinc illud Stephani: Θυρίοι, πόλις Ἰταλίας, ἢ περὶ τὸν Συβαρις, θηλί Θυρίας πηγῆς ὕστερον δὲ Κωπιάς. Λέγεται ἔ Θυρία, ἔ Θυρίον, ὡς ἐν τῷ Ἡρόδοτῳ θηλί θημάτι. Hoc est: Thuriis, urbs

urbs Italiae, quae antea Sybaris, à Thuriâ fonte: postea verò Copia. Dicitur etiam Thuria,
 & Thurium; ut est in Herodoti epigrammate. Idem auctor postea: Σύβαρις, πόλις Ἰτα-
 λίας; ἔπειτα. ἢ δὲ πόλις ὕπερον ἀνομάσθη Θύριον. Id est: Sybaris, urbs Italiae, & amnis,
 urbs autem postea adpellata Thurium. Scholia in Theocriti Edyllium v: Σύβαρις, πό-
 λις Ἰταλίας: ἢ δὲ πόλις οὐκ ἔστιν ἔτι, ἢ δὲ πόλις Σύβαριος ποταμοῦ. νῦν δὲ καλεῖται Θύριον, τῶν τῶν
 Θύριον καὶ Σύβαρις. λέγουσι γὰρ, ὅτι ἔπειτ' Ἰταλιανῶν κατοικήθη ἡ Σύβαρις: ἐλθόντες δὲ οἱ Ἀ-
 θηναῖοι, αὐτὴν ὠκλήθη, ἔτι πάλιν μετήρθη τὸ ὄνομα, καλεῖσθαι αὐτὴν Θύριον ὑπὸ Θύρι-
 ποταμοῦ ἐκείνου ῥέοντος. Hoc est: Sybaris, Italiae opidum; aut à conditore aliquo, aut ab
 amni Sybari sic dictum. nunc verò Thurium vocatur; adeo ut Sybaris unum sit & idem cum
 Thuriis. Ferunt namque, ipsam Sybarim ab Crotoniatis eversam; postquam eò venissent
 Athenienses, ab iis denuò fuisse exstructam: eique nomen fuisse immutatum, ipsis Thurium
 eam vocantibus, ab fluvio ibi praesente Thurio. Aristoteles in Mirandis: Περὶ τὸ Θύ-
 ριον πόλιν δύο ποταμῶν φασιν εἶναι, Σύβαριν καὶ Κραθίν. Id est: Ad Thurium urbem duos
 amnes aiunt esse, Sybarin & Crathin. Ferunt Plinius, loco supra citato. Ptolemaeus:
 Θύριον. Thurium. Livius, lib. x Thurias adpellat. Eodem anno, inquit, classis Grae-
 corum, Cleonymo duce Lacedaemonio, ad Italiae litora adpulsâ, Thurias urbem in Salentinis
 cepit. Adversus hunc hostem consul Aemilius missus, praetio uno fugatus compulsi in na-
 veis. Thuria reddita veteri cultori. Apud eundem auctorem, sine libri xxxi: Defecere
 autem [post cladem Cannensem] ad Pænos hi populi: Atellani, Calatini, Hirpini,
 Apulorum pars, Samnites; praeter Petelinos Brutii omnes; Lucani: praeter hos, Surrentini,
 & Graecorum omnis ferme ora, Tarentini, Metapontini, Crotonienses, Locrique. Et lib.
 xxiii: Eodem tempore Petelinos, qui uni ex Brutiis manserant in amicitia Romanâ, non
 Carthaginenses modo, qui regionem obtinebant, sed Brutii quoque ceteri, ob separata ab
 se consilia, oppugnabant. cum obsistere malis nequirent Petelini, legatos Romam ad praesi-
 dium petendum miserunt. Et eodem libro postea: Petelia in Brutiis, aliquot post mensibus,
 quam captum oppugnari erat, ab Himilcone praefecto Annibalis expugnata est. Mox: Receptâ
 Peteliâ, Pænus ad Consentiam copias traducit; quam minis pertinaciter defensam, intra pau-
 cos dies in deditionem accepit. At libro xxv: Eodem tempore in Brutiis ex xii populis, qui an-
 no priore ad Pænos desciverant, Consentini & Thurini in fidem populi Romani redierunt.
 Sed heic Sigonius legit Terinei; quia eodem mox anno sequitur de Thurinorum de-
 fectione. Sed postea narrat Livius; quum, Romæ obsides Tarentinorum, quia ex
 urbe profugerant, necatos fuisse, dixisset: Huius atrocitas pæne, duarum nobilissima-
 rum in Italiâ Graecarum civitatum animos irritavit. Tarentum hinc narrat ut à Pænis
 praeter arcem occupatum fuerit. cui historiae tandem subnectit ista: Et erat satis vali-
 dum praesidium, traductis ad arcem Tarenti tuendam, qui Metaponti erant, militibus. Itaque
 Metapontini extemplo metu, quo tenebantur, liberati, ad Annibalem defecere. Hoc idem
 eadem orâ maris & Thurini fecerunt. Movit eos non Tarentinorum magis defectio, Meta-
 pontinorumque, quibus indidem ex Achaia oriundi etiam cognatione juncti erant: quam
 ira in Romanos, propter obsides nuper interfectos. Ergo Thurii, unâ cum Tarento, no-
 bilissima tum in Italiâ Graeca fuit urbs. Apud Breviatorem Livii, lib. xi, in fine hæc
 scripta sunt: Res praeterea contra Volsiniensis gestas continet: item adversus Lucanos; con-
 tra quos auxilium Tyrrhenis ferre placuerat. En quid hoc monstri: Romani auxilium
 tulere Tyrrhenis, id est, Etruscis, contra Lucanos? At unde his tam subito tanta
 potentia, uti ab extremâ Italiae orâ per tot gentes; & quod omnium maximum,
 per ipsum Romanum imperium, Etruscos bello petierint? Nugæ sunt, & mendum
 exscriptoris satis immane: qui, quum Volsiniensium Etruscorum nomen heic legeret,
 nec satis perciperet vocabulum genuinum Thurinis, correxit id, seu corruptit
 potiùs, in Thyrrenis. quo vocabulo nusquam haecenus ipse usus est Livius; nisi ubi
 lib. v ait, Tuscum mare Graecis dici Thyrrenum. Dionysius, ut Excerpta Legationum
 referunt: Πύρρος ἔπειτα τῶν βασιλέων ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων στρατῶν ἐξαγαγόντος, ἐβαλδύσθη
 [οἱ Ῥωμαῖοι] πρὸς τὴν ἑσπέρην, Γαίον Φαβρίκιον, (ὃς ἐπὶ αὐτῶν τῶν ποταμῶν ἑστῶν, Σαν-
 νίτας ἔδωκεν καὶ βρετιίους ἐνίκησε μεγάλας μάχαις, ἔτι τῶν Θυρῶν πολιούχων ἔλυσε,) καὶ
 τῶν Αἰμίλιον, ἔπειτα τῶν Κορνήλιον, ὃς ἐπὶ αὐτῶν τῶν ποταμῶν ἑστῶν, Κελτῶν ἐθύνθη, ὃλον
 ἔδωκεν καλῶς Σαννίτας πολεμῶν, ἀπαντὰς ἡγήδων κατὰ σφῆρα. Id est: Quum Pyrrhus Epi-
 rotarum rex Romam versus exercitum duceret, Romani legatos mittere decreverunt, C. Fa-
 bricium, (qui tertio anno ante consul, Samnitas, Lucanos, ac Brutios, magnis praesulis supe-
 raverat, Thuriisque obsidione liberaverat,) & Q. Aemilium, Publiumque Cornelium,
 qui

- qui quarto anno ante consul, universam Gallorum gentem Senonas, bello devictos, quotquot juvenili aetate essent, contrucidaverat. Plinius, lib. xxxiiii, cap. vi: Publicè autem ab exteris posita est Roma, C. Aelio, tribuno plebis, lege prolata in Stennium Statilium Lucanum, qui Thurinos bis infestaverat. ob id Aelium Thurini statuam & coronam auream donaverunt. Idem postea Fabricium donavere statuam, liberati obsidione. Imperitè heic Dionysii novissimus commentator, Thurinorum vocabulum in Thuriorum corrigendum è præscripto Dionysii loco censet. quidpe Plinium incolas Thuriorum intellexisse nemo ambigere potest: at Dionysius ipsam urbem voluit. Id tamen rectè, quòd, quam istic refert Dionysius historiam, Livium eandem memorasse putat, lib. xii; ubi ita Epitomator eius: Samnites defecerunt. adversus eos, & Lucanos, & Brutios, & Etruscos, aliquot præliis à compluribus ducibus benè pugnatum est. Sequitur enim continuo: Pyrrhus, Epirotarum rex, ut auxilium ferret Tarentinis, in Italiam venit. Et res gestas contra Gallos Senonas, retulit Livius initio eiusdem libri xii. cui historiae præcessit, in fine libri xi, narratio de auxilio Thurinis contra Lucanos lato. ita uti heic Stennium illum Statilium, Lucanorum ducem, memorasse Livium existimem; & Aelium tribunum plebis; quem Thurini statuam donavere. Est adhuc alius Livii corruptus locus, qui exstat libro xlii; quo legitur ab Vriibus, fortè pro ab Thuriis. Et apud Appianum in Annibalicis, hæc leguntur verba: Η μετὰ τὸ Μεταπολίτων τε καὶ Ταρυνίων Ἡράκλεια. Id est: *Heraclea inter Metapontum & Tarentum sita.*
- 20 Ταρυνίων positum est pro Θερών. Porro, de SITV SYBARIS VRBIS, sic narrat Diodorus, lib. xi: κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, μετὰ τὴν κατὰ σκαφίω καὶ Συβαρίων ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν, ὕστερον ἐπὶ τὴν οὐκὴν πρὸς τοὺς πενήκοντα, Θεσσαλὸς, σωμαγωγῶν ὄντων ὑπολοίπων τῶν Συβαρίτων, ἐξ ἀρχῆς ὠκιστὴν τὴν Συβαρίαν, κἀκείνην ἀπὸ μίξου ποταμῶν δυῶν, τῆς τε Συβαρίων καὶ Κραθίδος. Hoc est: *In Italiâ, post excidium Sybaris, à Crotoniatis peractum, anno LVIII, Thessalus, collectis Sybaritarum reliquiis, Sybarim de novo condidit inter duos amnes, Sybarim & Crathim.* Idem repetit postea sequenti libro. In hunc fermè modum & Plinius supra loco citato. Sed situs Sybaris uti ostendi possit, amnes isti duo antè indicandi erunt. CRATHIS etiam nunc antiquissimo illo vocabulo, quamvis detorto, incolis dicitur Crati, haud ita longè supra Consentiam exoriens. Proximè eius ostium defluit in
- 30 idem mare amnis, cui vulgare nunc vocabulum Cochile. Is ob eam vicinitatem creditur esse SYBARIS. Vibius, in catalogo fluminum: Crathis: confinis Sibari. Inter utriusque ripas quot intersint passuum millia, inde deprehendi potest, quòd Strabo ait, Sybarim 1 stadiorum ambitum domiciliis supra CRATHIN comprehendisse; id est, millia vi & passus ccl: quum tamen urbs inde nomen haberet, quòd SYBARIS ripæ imposita esset. Cæterum, Crathis unde nomen habuerit, ostendit Strabo lib. vii, in descriptione Achaicæ: πρὸς δὲ τῆς Ἀχαικῆς Αἰγῆς ὁ Κραθὶς ῥεῖ μετὰ τὸν ἄνω ποταμὸν ἀπὸ τοῦ κίρναδου τὴν ὀνομασίαν ἔχων: ἀφ' ἧς καὶ ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Κραθὶς. Hoc est: *Ad Achaicas Aegæas amnis est Crathis, qui ex duobus fluminibus auctus, à permixtione sive temperatione [ca κραθὶς dicitur Græcis, à verbo κραθῶ sive κίρναος] nomen habet. à quo etiam in Italiâ Crathis.* Verba Strabonis ancipitia sunt, ut hic Italiæ Crathis non ἀπὸ τοῦ κίρναδου, sed ἀπὸ τοῦ πρὸς Αἰγῆς Κραθίδος, nomen videatur dici habere. Sic sanè apud Herodotum est: cuius verba lib. i hæc sunt: Αἰγῆ. ἐν τῇ Κραθὶς ποταμὸς ἀένναός ἐστι, ἀπὸ τοῦ ὅ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς τὸ ἔνομα ἔχει. Hoc est: *Aegæa: apud quam Crathis est fluvius perennis. à quo ille in Italiâ nomen habuit.* Verba tamen Strabonis magis in eum sensum inclinant, quòd & Italicus Κραθὶς ἀπὸ τοῦ κίρναδου dictus sit; utique, quum ob prædictam vicinitatem duo isti amnes, Crathis atque Sybaris, sæpè inter sese confluant ac misceantur. Achæi igitur ab Aegæo fortè suo Crathi & Buræo Sybari profecti, quum isthunc quoque in Italiâ fluvium misceri cum alio amne, nempe Sybari, viderent; ob memoriam primi
- 50 Crathis, huic quoque nomen ἀπὸ τοῦ κίρναδου indiderunt. Sed & SYBARIS amnis ab Achaico fonte Sybari nomen accepit. Strabo, eodem loco: Αἰγῆος δὲ Ἰππὶ Θενοδ καὶ Βύραος δὲ ὑπερῆκται τὴν Ἰταλίαν ἐν τετρακοντῶν πεπταδίοις. ἀπὸ δὲ τῆς ἐν ταύτῃ κορυφῆς Συβαρίων τὸν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνομασθέντα Φαλίον. Id est: *Aegira in colle sita est. Bura supra mare ad xl stadia. A fonte Sybari, qui hoc loci est, amnem in Italiâ denominatum aiunt.* Cæterò, naturam prædictorum duum fluminum ita describit Aristoteles loco proximè dicto: Ὁ μὲν οὖν Συβαρίων ὄντων πίνοντας ἀπ' αὐτῆς πύρρην ἐστὶν εἶναι ποιεῖ. ὁ δὲ Κραθὶς ὄντων ἀπὸ τῆς ἑσπερίας, λωρρῆος. Hoc est: *Sybaris consternatos & attonitos reddit*

CRATHIS
AMNIS.SYBARIS AM-
NIS.

reddit qui ex eo bibunt. Crathis verò, hominum, qui in eo abluuntur, crineis flavos. Idem tradit Strabo, dicto lib. VI: Ο' μὲν οὖν Σύβαρις οὖν πίνοντες ἴππους ἀπ' αὐτῆς πινυμένας ποιεῖ. διὸ καὶ πᾶς ἀγέλας ἀπέργεζεν ἀπ' αὐτῆς. ὃ δὲ Κραθίς οὖν αἰθρῶπιες ζαυροτέραι ἐ λδοκίμαχόν ποιεῖ λευκοῦς· καὶ ἄλλα πολλά πύθη ἰάτην. Hoc est: Sybaris egnos, qui ex eo bibunt, consterpatos & attonitos reddit. coque armenta ab eo arcenz. Crathis hominum, qui in eo perluuntur, capillos, flavos candidosque efficit. prateraque multis morbis medelam adfert. Vibius: Crathis, confinis Sybari, capillos facit aurei coloris. At Ovidius, Μεταμορφώσεων lib. xv, utrique hanc vim adscribit, his versibus:

Crathis, & hinc Sybaris, vestris conterminus oris,
Electro simileis faciunt auroque capillos.

Aelianus, Histor. animal. lib. II, cap. xxxvi: Τὸ ὕδωρ ὁ Κραθίς λευκῆς χροῖας ποιητικὸν μείζονσι πλάμας ἄν. πρὸ γαῦν πρὸ βαλε μόντα αὐτῶν καὶ οἱ βοῆς, καὶ πᾶσαι ἡ τετραπύς ἀγέλη, καὶ αὐτοὶ θεοίφρατος &, λευκὰ ἐκ μελαίων ἐξέρπει ἢ πυρρῶν. Confluentem candidi coloris efficientem Crathis fluvius emittit. nam ovillum & bubulcum pecus, & omnis grex quadrupes, sicut Theophrastus ait, ex eo bibens, de nigro rufoque albus fit. SITA igitur fuit SYBARIS inter prædictos amneis, Crathim atque Sybarim; sed quum primum conderetur, huius adposita fuit ripæ sinistra; unde & nomen accepit. Postmodum in tantum crevit, uti ad Crathis quoque ripam dextram pertineret; ambitum comprehendens vi amplius millium; ut ex auctore Strabone jam dictum. Ad ipsum fuisse Sybaris ostium; inde colligitur: quòd etiam postea Thurium, quamvis paullo supra veteris Sybaris situm fuerit conditum, tamen tam prope litus fuit, uti ab omnibus simul auctoribus in maritimis Tarentini sinüs locis commemoretur. Verùm diserta hæc sunt verba Diodori, lib. XII: Κατὰ πλοῦσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. καὶ κατὰ τὴν αὐτῆς εἰς τὴν Σύβαριν, ἐξήταν ἴππον, ὃν ὁ θεὸς λέω παρὰ τὴν αὐτῆς κατωκίαν. Id est: Navigarunt in Italiam; & quum Sybarim adpulissent, quæsierunt locum, quem deus ad habitandum occupare iusserat. De situ præterea Thuriorum videatur Livii locus mox subsequens, è libro xxv. INITIA quod attinet, de CONDITORE urbis THURIORVM, hæc apud Iustinum leguntur; lib. xx: Thurinorum urbem condidisse Philocteten ferunt: ibique adhuc monumentum eius visitur; & Herculis sagitta in Apollinis templo; qua fatum Troia fuisse. Strabo in verbis supra ad Sybarim citatis, conditorem eius fuisse dicit Iselictum. Idem tradit, pri- mos eius conditores extitisse Achæos. at Træzenios fuisse, auctor est Solinus, cap. VIII. Notum est, inquit, Sybarim à Træzenis constitutam. Aristoteles, πολιτικῶν lib. v, cap. III, Træzenis Achæos fuisse mixtos tradit. Τροίλῳις, inquit, Ἀχαιοὶ σωφικίαν Σύβαριν. εἰπε πολλοὶ οἱ Ἀχαιοὶ θυμῶν, ἐξέβαλον οὖν Τροίλῳις. ὅθεν τὸ ἀγῶσιβη τοῖς Συβαρίταις. Id est: Cum Træzenis Achivi Sybarim incoluerunt: deinde Achivi numero aucti, Træzenios eiecerunt. unde scelus Sybariticum natum est. Atque hinc puto factum, quòd unus nominet Strabo Achæos; uti ex loco ad Metapontum inferius adscripto videre est. Fuisse Achæos, haud levi fuerit documento, quòd Crathis in Italiâ ab Achaico Crathi denominatus est. Huc facit, quod Livius lib. xxv scribit. Itaque Metapontini (inquit) ex templo ad Annibalem defecere. Hoc idem eadem orâ maris & Thurini fecerunt. Movit eos, non Tarentinorum magis defectio, Metapontinorumque, quibus, indidem ex Achaiâ oriundi, etiam cognatione juncti erant; quàm irain Romanos propter obsides nuper interfectos. TEMPVS, quo primum condita, à nemine veterum scriptorum adnotatum reperio. Haud multis tamen sæculis antè conditam fuisse, quàm à Crotoniatis deleretur tempestate Pythagoræ; qui Servio Tullo Romæ regnante, id est, circa annum urbis Romæ CLXXX, ante natum Iesum ΙΕΛXXII, in Italiam venit; auctor est Diodorus, lib. XII: Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, inquit, σιωβη κλειδίωται τὴν Ἰταλίαν πόλιν, δι' αἰτίας τινάσας. Ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις Ἑλλήνων κλισίωντων καὶ τὴν Ἰταλίαν πόλιν Σύβαριν, σιωβη ταύτην λαβεῖν ἰαχίαν αὐξήσιν διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χάριτος. κημύτης γὰρ αὐτῆς μέσον δυεῖν ποταμῶν, τῶν Κραθίς καὶ Συβαρίδος, ἀφ' ἧ ταύτης εἰσχεῖ τὸ ποταμῶν γορίας, οἱ κατοικισθέντες, νεμῶντοί τε πολλοὶ καὶ καρποφόροι χάριαν, μεγάλας ἐπιτήσαντες πλάτας. πολλοὶ δὲ μετὰ διδόντες τῆς πολιτείας, ὅτι τοσῶτον προσέβησαν, ὥστε δοῦναι πολλὴν ἀρετὴν τῶν κατοικῶν τῆς Ἰταλίας εἰκόντων. πολυανθρώπιον τε τοσῶτον διέδωκαν, ὥστε τὴν πόλιν ἔχον πολιτῶν πρὶ ἀκρότητι μνημάδας. Γενομένη δὲ κατὰ αὐτοῖς δημαγωγὸς Τηλὺς, κατηγορῶν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν, ἐπίσταντες Συβαρίταις φυγαδεύσαντες ἀποράσταντες τῶν πολιτῶν περικτασάντες, καὶ ταῖς ἕσταις αὐτῶν δημεύσαν. Τῶν δὲ Φυγάδων παρελθόντων εἰς Κρότονα, καὶ κατὰ Φυγόντων ὅτι τὰς εἰς τὴν ἀρετὴν βωμίδας, ὁ μὲν Τηλὺς ἐξέπιμψε πρὸς τὰς Κροτωνιάτας, οἱς λέω παρὰ τὴν αὐτῆς ἐκδέναι,

ἐκδέναι, ἢ πόλεμον προσδέχεσθαι. Συναχθεὶς δὲ ἐκκλησίας, ἢ προπείθεισ Βαλῆς, πύπρον καὶ τὰς ἰκέτας ἐκδέναι πῆς Συβαρῆτις, ἢ πόλεμον ὑπομέναι πρὸς διωαλιώτας, Πυθαγόρα δὲ Φιλοσόφου συμβαλάσασθαι τὸ σαζὴν σὺν ἰκέταις, τὸ πόλεμον ἀείλοντο. Στρατοπέδον τὸν δὲ ἐπὶ αὐτῶν τῶν Συβαρῆτων τελευτῶντα μυριάσιν, ἀπὸ τῆς χηρῶν οἱ Κροτωνιάται δέκα μυριάσι, Μίλων δὲ ἄβλητο ἠγχιμαδίας. Τῶν δὲ Κροτωνιάτων δὴ τὸ ὄργυλον ζωρεῖν ἰδί μὴδὲνα Βαληθῆτων, πάντας δὲ καὶ τὸ Φυγίον σὺν ὑποποσσύντας δόποικιόων, οἱ πλείους κατεκόπησαν. τὸ ἢ πάλιν διήρπασαν, Ἐ παντελῶς ἔρημον ἐποίησαν. Hoc est: In Italiâ Thuriorum urbs conditur. Id vero hac occasione evenit: Quum antea est temporibus Græci Sybarim in Italiâ exstruxissent: fecunditate soli effectum est, ut brevi opes urbis coalescerent. quia enim inter duo flumina, Crathim atque Sybarim, à quo & nomen accepit, sita esset: & cives longè lateque patentem ac frugum feracissimum agrum incolerent: magnas subito divitias collegerunt: multisque in civitatis communionem receptis, eò proveci sunt, ut longè ceteros Italiæ incolas antecedere viderentur. hominum certe multitudine ita exuberarunt, uti una urbs eec hominum millia contineret. Erat verò illâ tempestate prator quidam populi, nomine Telys. is, potentiissimum quemque ad populum criminando, hoc tandem apud Sybaritas obtinuit, ut civium quingentos opulentiissimos urbe ejicerent: bonaque eorum publicarent. Exsules hi Crotonem petunt: & ad aras in forum confugiunt. Mox Telys legatos Crotonem mittit, qui denuntient, ut vel dedant exsules, vel bellum à Sybaritis expectent. Advocatâ igitur concione, & deliberatione propositâ; utrum dedi supplicis, an verò bellum suscipere contra potentiores expediret: Pythagorâ verò philosopho, supplicis protegendos vadente: bellum decreverunt. Itaque Sybaritis eec armatorum millia ducentibus, Crotoniata e millibus instructi occurrunt: duce Milone Athletâ. Eufis hostibus, quum nulli eorum, quos ceperant, vitam Crotoniate donarent, sed omneis, in fugâ comprehensos, trucidarent: major exercitus pars concisa interiit. urbs post factam direptionem ad solitudinem est redacta. Ε' λόγιος γὰρ τὸ πάλιν, inquit Strabo, loco supra scripto, ἐπισημαίνει τὸ πάλιν, καὶ κατεκόπησαν. Id est: Captam urbem, immisso flumine Crathi, aquis obruerant. Ad Tuscum tunc bello superfluitis abivisse mare, Laumque & Scidrum inibi condidisse, credo. Quid postea factum, ostendit Strabo his verbis: Τ' ἔσπον δὲ οἱ πενηθὸς ὄμοιοι, σκευδῶδες, ἐπὶ ἄνω ὄλιγοι. Id est: Qui cladi supersuerunt pauci, postea temporis habitatum eò redierunt. Quando id factum, ostendit Diodorus, lib. xi: κατὰ 30 ἢ ἱππῶν, inquit, καὶ τὸ κατὰ τὸν Φλὸν τὸ Συβαρῆτος ὑπὸ τὸ Κροτωνιάτων, ὑπὸν ἐπὶ τὴν οὐκὸν πρὸς τοῖς πενηθῶν, Θεπάλος στωαρχῶν σὺν ὑπολοίπας τὸ Συβαρῆτων, ἐξ ἀρχῆς οἰκιστὴν τὴν Συβαρῆν, κηδύων αἰὰ μίσην δυοῖν πηλοῦν, τὰ τε Συβαρῆτων ἔ Κράθι. Ἀραθῶ δὲ ἐχοῖτες χῶραν, τὰ καὶ τὸ ἄλλοις ἐπισημαίνει. Κατὰ γὰρ οἰκιστὴν δὲ τὸ πάλιν ἐπὶ ἐξ, ἐξέπεσον ἐκ τὸ Συβαρῆτος. πρὸ τῶν αἰὰ μίσην αἰαγεγαίαι πρὸς οὐκὸν, κατὰ τὸ ἐχοῖτες βίβλον. Hoc est: In Italiâ, anno post excidium Sybaris, à Crotoniatis peractum, LVIII, Thessalus, collectis Sybaritarum reliquiis, Sybarim de novo condidit, inter duos amneis, Sybarim & Crathim, collocatam. Qui, quum fertilissimos agros incolerent, celeriter magnas opes collegerunt. At, postquam sex urbem annos tenuissent, iterum eâ expulsi sunt. de quâ re exactius sequenti libro memorare conabimur. Sequenti libro xii ista supra recitatis subnectit: Τ' ἔσπον δὲ ἐπὶ τὸν οὐκὸν πρὸς τοῖς πενηθῶν 40 Θεπάλος στωαρχῶν, ἢ μετ' ὄλιγον ὑπὸ Κροτωνιάτων ἐξέπεσον, πένη ἑτεσιν ὑπὸν τὸ δόποικιόν στωαρχῶν, κατὰ τὸν ὑπολοίπας καὶ τὸν. Οἱ δὲ τὸ δόποικιόν ἐκατεκόπησαν ἐκ τὸ πενηθῶν Συβαρῆτων, πρὸς τὸ ἐπὶ τὴν αἰὰ μίσην πρὸς τὴν ἑλκεδαίμονος καὶ Ἀθηνῶν, ἀπὸ τῶν στωαρχῶν πρὸς τὸν οὐκὸν, ἢ κωνηθῶν τὸ δόποικιόν. Λακεδαίμονιοι μὲν οὐκ ἐπρὸς οὐκὸν αὐτοῖς. Ἀθηνῶν δὲ συμπεροχθῆ ἐπαρχῶν κηδύων, δέκα τῶν πηλοῦν ἀπέστειλαν πῆς Συβαρῆτις, ἀπὸ τῶν Λάμπων πρὸς τὸ Ζενοκράτῳ. Ε' κηρῶν δὲ κατὰ τὸν ἐκ Πηλοποννήσου πόλιν, κωνηθῶν οἰκιστὴν τὴν δόποικιόν τῶν Βαλοιδύων μετὰ τὸ δόποικιόν. Τ' ἑκατεκόπησαν ἢ πηλοῦν, ἢ λαβοῦντων πρὸς οὐκὸν τὸ Ἀθηνῶν, ἐπὶ δὲ κηρῶν πόλιν αὐτῶν ἐν τῶν τῶν πρὸς, ὅτι μίσην οἰκῆν μέγιστον ὕδωρ πῆοντες, ἀμετρή δὲ μάλιν ἔδοντες. κατὰ τὸν οὐκὸν ἐπὶ τὸ ἱππῶν, ἢ κατὰ τὴν οὐκὸν εἰς τὸ Συβαρῆν, ἐπὶ τὴν πρὸν, ἐν ὅθους τὸ πρὸς τὸν οὐκὸν κατεκόπησαν. ὄροντες δὲ ἐκ ἀπὸ τὸν τὸ Συβαρῆτος κηρῶν οὐκὸν κηρῶν οὐκὸν, ἐχέσαν 50 αὐτὸν χάλκον, ἐκ οὐκὸν οἱ ἐγγίχοι μὲθῶν. νομίζοντες, αἰὰ τῶν τὸ τὸν τὸ δόποικιόν ὑπὸ τὸν θεῶν, πρὸς τὸν οὐκὸν τῶν, ἢ κατὰ τὴν πόλιν, ἀνομάσαν δόπο τὸ κηρῶν οὐκὸν. Τὸ δὲ πόλιν διελόμενοι, καὶ μὴ μῆκος, εἰς πρὸς τὸν οὐκὸν, ἀν κατὰ τὸ τὸ μίσην Ἡρακλῆαν, τὸ Ἀφροδισιάδα, τὸ Ὀλυμπιάδα, τὸ Διονυσιάδα, καὶ τὸ πρὸς τὸν οὐκὸν διέλον εἰς πρὸς τὸν οὐκὸν, ἀπὸ τὸν ἀνομάσθη Ἡρακλῆαν, ἢ Ὁρεῖα, ἢ Ὁρεῖα. Τ' ὑπὸ τῶν τὸ τὸν οὐκὸν πρὸς τὸν οὐκὸν τῶν οἰκῆν, ἢ πόλιν ἐφαίνετο κατὰ τὸν οὐκὸν οὐκὸν. ὄλιγον δὲ κηρῶν ἐμονοῦσαν οἱ οὐκὸν, ἐπὶ τὸν οὐκὸν, ἐκ ἀλόγως. εἰ γὰρ πρὸς τὸν οὐκὸν Συβαρῆτις καὶ ἀπὸ τὸν οὐκὸν οὐκὸν οὐκὸν οὐκὸν, τῶν δ' ἀτελείς πῆς ὑπὸ τὸν οὐκὸν πρὸς τὸν οὐκὸν οὐκὸν οὐκὸν. καὶ τῶν γυναικῶν οὐκὸν τῶν θεῶν οὐκὸν οὐκὸν, πρὸς τὸν οὐκὸν οὐκὸν οὐκὸν.

πολλίδας, ὑστέρως ἢ τὰς μεταγενέστερας· πρὸς δὲ τῆς πόλεως ἡ πόλις χάραν κα-
 τεκληροχρῶν ἰαοπίσ, τὴν δὲ πόρρω κειμένην τοῖς ἐπηλυσι. Γενομένης Διαφορῆς διὰ τὰς εἰρημί-
 νας αἰτίας, οἱ παλαιότεροι πόλιτι πλείους ἢ κρείττους ὄντες, ἀπέκτιναι σχεδὸν ἀπαντας τὰς
 παλαιόχροντας Συβαρίτας, ἢ τὴν πόλιν αὐτὴν κατώκησαν. Πολλῆς δὲ ἔσσις ἔκαλε τὴν χάραν, οἰ-
 κητορας ἐκ τῆς ἑλλάδος· μεταπειράμενοι οὐκ ἔβουλησαν, διενείμαν τὴν πόλιν, ἔτι χάραν ὀπίσθις ἐνεμον.
 Οἱ δὲ διαμιλλῶντες τὰ πλείους μεγάλας ἐκτίσαντο, ἔπειτα τὰς Κροτωνιάδας Φιλίαν σωζόμενοι,
 καλῶς ἐπολιτεύοντο. Hoc est: Inter lapsis LVIII annis, Thessali quidam in eam habitan-
 dam concesserunt. sed paullo post, quinquennio transacto post instauracionem, à Crotoniatis
 ejecti sunt. Sybarita autem, qui secundo jam è patria exacti profugerant, missi in Graciam
 legatis, à Spartanis atque Atheniensibus petierunt, ut ἔρεδῖτις adiutores ἔ Colonia part-
 ticipes esse vellent. Lacedemonii quidem petitionem illorum non admittunt: sed Athenien-
 ses, decretis auxiliis, decem naveis milite completas, Sybaritis mittunt; quarum Lampon ἔ
 Xenocritus praefecti. Praeconibus ergo huc illuc circa urbeis Peloponnesi missis, publicè de-
 nuntiant, liberam se facere copiam omnibus, colonia se nova aggregandi. Numerus inde
 haud exiguus adfensum praebent. Apollinisque oraculo moniti, illic loci urbem condendam
 esse, ubi modice aquae potus, panis verò citra mensuram comestus suppeteret; suscepta in Ita-
 liam navigatione, Sybarim adpellunt; locumque habitationis à deo jussum diligenter inquirunt.
 ἔ scaturigine haud procul à Sybari inventa, cui nomen Thuria, per aneum canali-
 culum, quem medimnum adcole, id est, modium, vocitabant, laticeis fundente; sedem
 hanc esse à deo praemonstratam interpretati; circumductis pomeriis opidum ibi statuunt, quod
 de fontis nomine Thurium indigetant. Tum urbis longitudine in IV plateas exprorecta,
 unam Heracleam vocitant, alteram Aphrodisiadem, tertiam Olympiadem, quartam Dio-
 nysiadem. latitudine verò in treis plateas divisa, unam Heroam, alteram Thuriam, ter-
 tiam Thurinam adpellant. Quumque vicis his interiectis domibus explevissent, urbs com-
 modè digesta ac pulchrè exaedificata videbatur. Verum, ad exiguum tempus concordia in-
 ter Thurios mansit: gravique admodum respublica seditione non absque causà vexari
 cepit. Quidpe prisca loci possessores Sybarita praecipuos magistratum honores sibi usurpa-
 bant: viliores nuper descriptis civibus tribuebant. tum, ad sacra deum primo loco ad-
 mittendas priscorum civium uxores, postremo illorum, qui postèrius in jus civitatis ad-
 sciti erant, censabant. ad haec, vicinum urbi agrum inter se partiebantur: remotiorem
 hospitibus adscriptitis relinquebant. Itaque quum hic dissidiorum ignis in funestum sedi-
 tionis incendium erupisset; adoptati in civitatem, numero ac viribus potiores; prisca
 Sybaritas propè omnes deleverunt; urbem suo arbitratu administrandam sibi vendicarunt.
 At, quum multum adhuc fertilis atque elegantis agri superesset; cultores è Gracià haud
 paucos accersunt: inter quos reliquas in urbe sedes simulque agrorum fundos aequali forte
 distribuunt. Residua ergo civium frequentia magnas brevi opes accumulavit. initoque
 cum Crotoniatis amicitia fœdere, praclarè rempublicam deinde administravit. Strabo
 duas hasce postremas Sybaritarum ejectiones, alteram ab Crotoniatis iteratò,
 ab Atheniensibus ac reliquis illis Gracis alteram perpetratam, in unam confun-
 dit; Thurium haud simul ab Sybaritis, sed ab unis posterioribus advenis con-
 ditum: tum, non Sybaritas Atheniensis, verum hos illos contempnisse tradit.
 De primo enim Sybaritarum reditu ita scribit: Ὑστέρως δὲ οἱ παλαιότεροι, σωζόμενοι
 τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ἰαοπίσ. ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ διαφορῆς διὰ τὰς εἰρημίνας αἰτίας
 οἱ παλαιότεροι πόλιτι πλείους ἢ κρείττους ὄντες, ἀπέκτιναι σχεδὸν ἀπαντας τὰς
 παλαιόχροντας Συβαρίτας, ἢ τὴν πόλιν αὐτὴν κατώκησαν. Πολλῆς δὲ ἔσσις ἔκαλε τὴν
 χάραν, οἰκητορας ἐκ τῆς ἑλλάδος· μεταπειράμενοι οὐκ ἔβουλησαν, διενείμαν τὴν πόλιν,
 ἔτι χάραν ὀπίσθις ἐνεμον. Οἱ δὲ διαμιλλῶντες τὰ πλείους μεγάλας ἐκτίσαντο, ἔπειτα
 τὰς Κροτωνιάδας Φιλίαν σωζόμενοι, καλῶς ἐπολιτεύοντο. Hoc est: Qui cladi superfuerunt pauci,
 postea temporis habitatum eò redierunt. Sed ἔ hi aliquanto post ab Atheniensibus ἔ aliis Gracis deleti sunt.
 qui, quum venissent, ut illis se adjungerent, in societatem civitatis contemptos interfecerunt,
 contrucidarunt: urbemque in alium vicinum locum translata, à fonte, id nominis ge-
 rente, Thurios indigetant. Tandem, ut expediatur quod de tempore dici cae-
 ptum est; quo tempore SYBARIS haec sit condita, ostendit Diodorus, loco
 proximè dicto, his verbis: Ἐπὶ ἀρχοντι δὲ Ἀθλωνσι Καλλιμάχῳ σωζόμενῳ, καὶ ἔτι
 βασιλεὺς μετὰ τὴν εἰρήνην εἰς ἔπρον τόπον, πρὸς τὴν πόλιν ἰαοπίσ, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ
 διαφορῆς διὰ τὰς εἰρημίνας αἰτίας, οἱ παλαιότεροι πόλιτι πλείους ἢ κρείττους ὄντες,
 ἀπέκτιναι σχεδὸν ἀπαντας τὰς παλαιόχροντας Συβαρίτας, ἢ τὴν πόλιν αὐτὴν κατώκησαν.
 Πολλῆς δὲ ἔσσις ἔκαλε τὴν χάραν, οἰκητορας ἐκ τῆς ἑλλάδος· μεταπειράμενοι οὐκ ἔβουλησαν,
 διενείμαν τὴν πόλιν, ἔτι χάραν ὀπίσθις ἐνεμον. Οἱ δὲ διαμιλλῶντες τὰ πλείους
 μεγάλας ἐκτίσαντο, ἔπειτα τὰς Κροτωνιάδας Φιλίαν σωζόμενοι, καλῶς ἐπολιτεύοντο.
 Hoc est: Callimacho Athenis summum magistratum gerente, urbs ea inhabi-
 tari ceperat. sed brevi in alium locum transposita, aliud etiam nomen accepit, Lam-
 pone ac Xenocrito conditoribus. Patet ex his, Atheniensium opus fuisse novam urbem
 Thurium. Ceterum, summum Athenis magistratum Callimachus obtinuit Olympiadis

piadis LXXXIII anno III: ab Româ conditâ cccvii; ante natum Iesum cccclvi.
 Hanc omnem temporis rationem, Collectanea historiarum, sive Συναγωγή ἱστοριῶν,
 incerti auctoris, quam Iosephus Scaliger ad Eusebii Chronicon edidit, hoc explicat
 pacto: Ὀλυμπιάδων ζ' ἐτ' γ' εἰς Κροτωνιάται, Μίλωνος Ἐθλητοῦ στρατηγῶντος, Πριφίτου
 τῆ μάχῃ στυγερῆ Συβαρίτας ἐνίκησεν, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἀλασπίστον, παντὶ πᾶσι ἐρημον ἐποίησεν.
 Olympiadis LXXVII anno III Crotoniatæ Milone athletâ duce Sybaritas pugná maximopere in-
 signi, vicerunt, urbemque illorum deperdati, penitus reddiderunt desertam. Et postea: Ὀ-
 λυμπιάδων πα' ἐτ' δ' Θεσσαλὸς σπαραγγῶν στυγερῆ Σπολοίπυος τῆ Συβαρίτων τῆ Συβαρίτων ὠκιστοῦ. O-
 lympiadis LXXXI anno IV Thessalus, collectis Sybaritarum superstitiis, Sybarim coloniam
 10 deduxit. Et: Ὀλυμπιάδων παβ' ἐτ' β' Σύβαρις ὑπὸ Θεσσαλῶν ἀνακλήθη, πρὸθεν ὑπὸ Κρο-
 τωναίων ἀνακατασκευάσθη. Olympiadis LXXXII anno II restauratur Sybaris ab Thessalis, que prius
 à Crotoniatis eversa erat. Et: Ὀλυμπιάδων παγ' ἐτ' α' Θεσσαλοὶ, εἰς τὴν Συβαρίτων στυβαρίστον, ἐκ-
 τὴν ἐτ' ὑπὸ Κροτωνιάτων ἐξέπεσον. Olympiadis LXXXIII anno I, Thessali, qui Sybarim in co-
 loniam abierant, anno post sexto ab Crotoniatis ejeti sunt. Item: Ὀλυμπιάδων παγ' ἐτ' γ' κζ'
 τῆ Ἰταλίας ἢ τῆ Θυρίων πόλις πάλιν ἐκλήθη. Olympiadis LXXXII anno III in Italiâ Thuriorum
 urbs denovo exstructa est. Denique: Ὀλυμπιάδων παδ' ἐτ' α' Λυσίας ὀρθῶς ὄρχητο εἰς Σύβα-
 ριν Ἰταλίας τῆ Ἰστριῶν Θυρίων ἐπονομασθεῖσα. Olympiadis LXXXIII anno I Lysias rhetor Sy-
 barim in coloniam concessit, qua postmodum Thurii est cognominata. Cæterum, Diodorus
 loco proximè scripto ait, Atheniensis propè omnes delevisse Sybaritas. Supersti-
 20 tibus cladi quid factum, tradit paullo post; his verbis: Ἐπ' ἀρχόντων δὲ Ἀθλήων Λυσι-
 μαχίδος, ἀλασπίστον τὴν ἐν τῇ σάφει κίνδυνον Συβαρίτων, πρὸ τῆς Τραίας πρὸ μόνον κατ' ὠκίαν. ἐπὶ θ'
 ὑπὸ Βρεσίων ἐκβλήθη ἄνευ ἑσθίας. Hoc est: Lysimachide summum magistratum Athenis
 gerente; Sybarita, qui seditionis periculum evaserant, ad Traenta amnem confederunt. Ibi
 aliquamdiu commorati, à Brutiis postmodum eiekti deletique sunt. Amnis hic vulgari nunc
 vocabulo dicitur Triunti, medio itinere inter Crotonem Thuriumque. Callima-
 chum in summo magistratu, proximo anno sequutus est dictus Lysimachides. Sed
 de conditoribus Sybaris Thuriique fati dictum. Ad illius s i t v m revertimur;
 de quo quæ dicenda restant, paucis expediemus. Ipsam antiquam Sybarim ad ipsum
 Sybaris amnis os dextrâ ripâ fuisse sitam; jam antea ostensum est. πλησίον verò, ut
 30 ait Strabo, id est, propè, sive σὺν ἀπορρῆν τῆ Συβαρίτων, id est, haud procul Sybari, ut tra-
 dit Diodorus, quum Thurium fuerit conditum; haud modicè errare deprehendun-
 tur ii, qui Thurium nunc interpretantur esse id opidum, quod in edito colle, x i i
 millia passuum ab litore dissito, vulgari vocabulo incolis dicitur Terra nuova. Tum,
 haud facillè quis demonstraverit in omni Italiâ, opidum aliquod tot millia passuum
 à mari dislitum, in litore à geographis recenseri, nisi per summum errorem: quem
 heic nullum suspicari potes in tanto omnium scriptorum consensu. Plinius, dicto
 lib. II, cap. XI: Opidum Crotho; amnis Neathus. opidum Thurium, inter duos amneis,
 Crathin & Sybarin: ubi fuit urbs eodem nomine. similiter est inter Strin & Acirin
 Heraclea; aliquando Siris vocitata. flumina Acalandrum, Casuentum; opidum, Meta-
 40 pontum. Mela, lib. II, cap. IV: Tarentus, Metapontum; Heraclea, Croto, Thu-
 rium. Ptolemæus: κρότων πόλις, Θούριον, Μεταπόντιον, Τάργος. Id est: Croton urbs,
 Thurium, Metapontum, Tarentum. Sed hoc etiam erat notandum, quòd auctores
 aiunt, Sybarim fuisse postea Thurium adpellatam; & hoc antea Sybarim. Step-
 hanus: Θούριοι, πόλις Ἰταλίας ἢ πρὸθεν Συβαρίτων. Id est: Thurii, urbs Italiæ; que antè
 Sybaris. Idem postea: Σύβαρις, πόλις Ἰταλίας ἢ ὑστέρων ἀνομασθεῖσα Θούριον. Id est: Sy-
 baris, urbs Italiæ; que postmodum dicta Thurium. Varro Rusticar. rer. lib. I, cap.
 VI: Sybari, qui nunc Thurii dicuntur, quercus est, que hyeme folia non amittit, que est
 in opidi conspectu. Plinius, lib. XVI, cap. XXI: In Thurino agro, ubi Sybaris fuit, ex
 ipsâ urbe prospiciebatur quercus una, nunquam folia amittens, nec ante æstatem germinans.
 50 idque mirum est, Græcis auctoribus proditum, apud nos postea sileri. Plutarchus in peri-
 cle: Ἄλλως δὲ ἐστὶν κληρῶντος εἰς Ἰταλίαν, οἰκιστοῦ τῆ Συβαρίτων, τὸν Θούριον πρὸς τὸν
 Ἰταλίας. Hoc est: Alios item colonos misit in Italiam, quum Sybaris instauraretur, quam
 Thuriis adpellavere. Hæc igitur tot auctorum concordantia verba, quomodo
 de locis duodecim millia passuum inter se disitis ritè dici potuerint; haud equi-
 dem percipio. Præterea, mira sanè res videatur, quum tam frequens, tamque
 curata, Thurii sit memoratio, nullam omnino collis, si in aliquo conditum sit
 hoc opidum, apud quemquam auctorem factam esse mentionem. Reducatur

Igitur Thurium ab dicto colle ad ea loca, quæ inter Crathim & Sybarim *αλησία* sive *αλησιαν* erant & *Συβαρίας*, id est, & *θαλάσσης*. Cæterum, Diodorus *χάραξ πολλῶν*, id est, *regionem amplam*, tenuisse tradit Thuriot. Ad Tarentinorum usque finis *AGROS EORVM* pertinuisse, patet ex eodem eius libro postea; ubi sic ait: *Ἐπὶ ἀρχοντος δὲ Ἀθηνῶσι Πραξιτέλης, Θάραξ ἡμῶν διαπολεμῆντις πρὸς Ταραντίνους, τὰς ἀλλήλων χώρας ἐπόρθου καὶ κτ' ἡμῶν καὶ θαλάσσης*. Hoc est: *Athenis summum magistratum gerente Praxitele, bello inter Thuriot Tarentinosque exorto, mutuis utrimque populationibus agri vastabantur terrâ marique*. Biennio hoc factum post, quàm Thurium conditum, quidpe *Lysimachidem* in summo magistratu proximè sequitur est *Praxiteles*. *TERMINVS* inter utrorumque agros fuit circa flumen *Sirin*. Diodorus, eodem libro **XII** postea: *Ἐπὶ ἀρχοντῶν δὲ Ἀθηνῶσι Ἀψεύδης, κτ' ἡμῶν Ἰταλίας Ταραντίνους τὴν τῶν Σίριος καλεωμένην οἰκῶντας μετακίνας ἐκ τῆς πατρίδος, ἢ ἰδίως πρὸς ἀέρας οἰκήσας, ἐκίσεον πόλιν τὴν λεγόμενὴν Ἡρακλείας*. Hoc est: *Athenis summum magistratum gerente Apseude, in Italiâ Tarentini, incolis opidi Siris aliò migrare coactis, coloniâque suorum eò deductâ, urbem condunt, cui Heraclea nomen est*. Apseudes hic princeps Athenis fuit Olympiadis **LXXXVI** anno **IV**; urbis Romæ **cccxx**; ante natum Iesum **ccccxxiii**. Atque huc etiam pertinet illud *Strabonis* lib. **VI**: *θησι δὲ Ἀντιόχου, τὴν Ταραντίνους Θυραίοις καὶ Κλεασθρίᾳ τῶν Σπαρτιῶν, Φυγαδὶ ἐκ Λακεδαιμόνων, πολιορκηθέντι πρὸς Σιρίῳ, συμβεβῶσι, ἢ σιωπηλῶς ἢ κρητῶν, τὴν δὲ Ἰταλίαν κρητῶν Ταραντίνων*. Ὑστερον δὲ Ἡρακλείας κληθῆναι, μεταβαλέσθαι τὸν ὄνομα καὶ τὸν τόπον. Hoc est: *Antiochus auctor est, Tarentinos contra Thuriot & Cleandriam imperatorem, qui Spartâ exsulabat, ob Sirin belligerantis, ita pacem coivisse, ut equo utrimque jure incoletetur Siris; Tarentinorum tamen judicaretur colonia, eam postea temporis, cum loco nomine quoque mutato, adpellatam Heracleam*. Ab alterâ parte conterminos habuere *Crotoniatas* ad *Hyliam* flumen, ut liquet ex *Thucydidis* lib. **VII**. *COLONIAM* fuisse deductam, docet *Strabo*, dicto lib. **VI**: *Θάραξ δὲ Ἐπυρήσιος πολλῶν χρόνον, ἐπὶ Ἀδριακῶν λιθραποδιόθησιν. Ταραντίνων δὲ ἀπελομῶν ἐκείνης, ἢ τῶν Ἰταλίων καὶ Φυγῶν. οἱ δὲ πέμψαντες σωσίους ὀλιγοδρόσι, μετανόμαζον Κωπίας τῶν πόλιν*. Id est: *Thurii longò tempore fortunâ usi secundâ, tandem à Lucanis in servitutem redacti sunt. His autem Tarentinis oppressis, ad Romanos confugerunt. Hi, attritis jam incolis, coloniâ misâ, urbem mutato nomine Copias adpellarunt*. Idem, haud dubiè ex **30** hoc *Strabonis* loco, & *Stephanus* citat: *Θάραξ, πόλις Ἰταλίας ἢ πρὸς Ἰταλίαν Συβαρίας, ὑστερον ἢ Κωπίας*. Id est: *Thurii, urbs Italia, quæ antea Sybaris, postea verò Copia dicta*. Verum, hoc vocabulum à nullo alio auctore memorari miror: quum interim frequens *Thurii* sive *Thuriorum* mentio etiam posterioribus sæculis. quidpe *Tabulæ* quoque in *Itinere* inter *Crotonem* atque *Tarentum* memorantur *Turii*, ut infra patebit. Fuisse tamen aliquem locum, cui nomen id pluralis numeri *COPIAE* tributum fuerit, patet ex eo, quòd etiam nunc perexiguus ad *Crathis* ostia sinus vulgò vocatur adcolis *El Cupo*. & specula in eius litore, *Torre del Cupo*. Cæterum, **QUANDO** ea *COLONIA* deducta sit, ostendere videtur *Livius*, lib. **XXXIV**. *Exitu*, inquit, *huius anni, quo P. Scipio Africanus iterum & T. Sempronius Longus consules fuerunt; Q. Acilius Tubero, trib. pleb. ex senatusconsulto tulit ad plebem; plebesque scrivit, ut Latinae duae coloniae, una in Brutios, altera in Thurinum agrum, deduceretur*. Ipsam urbem *Thurios* *Cæsar*, belli civil. lib. **III**, *MUNICIPIVM* adpellat. *Cælius*, inquit, *profectus, ut dicitabat, ad Casarem; peruenit Thurios. ubi, quum quosdam eius municipii sollicitaret; equitibusque Casaris Gallis atque Hispanis, qui eò presidii causâ missi erant, pecuniam polliceretur; ab iis est interfectus*. De **LVXX** & **MOLLITIE SYBARITARVM** *Plutarchus* hoc refert; in convivio sapientum: *Συβαρίτις, ὡς ἔοικε, πρὸς ἐνικατὸς τὰς κλήσεις ποιουμένη τῶν γυναικῶν, ὅπως εὐχόμενος κατὰ ἑσθλῶν παρεσκευασμένων ἐδῆται καὶ χρυσῶ φοιτῶν ὅτι τὸ δειπνον*. Hoc est: *Sybarita feruntur toto antè anno mulieres invitare soliti; ut eis liceret per ocium vestibus auroque ornatis ad cœnam venire*. Vnde in proverbium abiierunt *SYBARITAE*. *Zenobius*, cent. **V**: *Συβαρικὴ τραπέζα*.] *Ἀντὶ τῆς πολυτελείας. τρυφῆς γὰρ αἱ Συβαρίτις*. Hoc est: *Sybaritica mensa*.] *Pro lautè & opiparè instructâ. delitiis enim dediti Sybarite*. Idem, ibidem; & *Diogenianus*, cent. **VIII**: *Συβαρίτις ἀφ' ἀλατείας*.] *Παροιμία ὅτι τῶν σβαρῶν πορφορῶν*. Hoc est: *Sybarite per plateas*.] *Adagium de pomposo incessu atque insolenti*. [In insolenter ac fastuosè incedentes.] *E Svidâ*, cent. **XII**, hoc lubet depromere: *Συβαρίτης ἀφ' ἀλατείας*.] *Ἐπὶ τῶν σβαρῶν ἀφ' ἀλατείας. οἱ Συβαρίτις ἔτω τρυφῆς διήγον, ὡς ἔτι πρὸς διδάσκον πρὸς αὐτὸν ὀρχοῦν, καὶ ἐξῶν*

ἔλαθεν ἐθνῶν μάλιστα ἡρώπειον Ἴωνας & Τυρρῶνας· ὁμοίως αὐτοῖς, τὰς μὲν τῶν Ἑλλήνων, τὰς δὲ τῶν
 βαρβάρων παρῆλθεν τῆς κτ' τὴν πολυτελείαν. Παρὰ δὲ τῆς πίσις Μινδυρίδης λέγεται παλαιότητα τρυφῆς.
 Οὗτος γὰρ, Κληδοθένης τῶν Σικυωνίων τυράννης, νικησάσης ἀρμαλῆ, καὶ κηουζανίης, ἀπὸ τῆς ἡρώπειας
 οὗτος παρῆλθεν ἡρώπειος γαμῖν αὐτῶν πλὴν θυγατέρας, δοκῶσαν καλῆς Διὰ Φέρην. ἀναχθῆναι λέγεται εἰς
 Συβαρέως πωτήκοντα οὗτος ἑρέτας, ἔχων ἰδίους οἰκέτας, τὰς μὲν ἀλείς, οὗτος δὲ ἑρνησοῦχος. Παρῆ-
 λθεν οὗτος δὲ εἰς Σικυώνα κτ' τὴν οἰκίαν ἀπὸ τῶν οἰκιστῶν, ἔμεινον τὰς ἀλλήλων οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τὴν τυραν-
 νον αὐτὴν ὑπερῆσαν, καὶ περὶ τὴν πόλεως αὐτῶν πίσις συμφιλολογίας. Ἐν τῇ μὲν τῶν ἀφίξιν δέπει-
 παρῆλθεν οὗτος ἡρώπειος καὶ κληδοθένης, παρῆλθεν αὐτὸν εἰπεῖν, ὅτι κτ' τὸ κηουζανία πύρρην, ἢ μὲν κληδοθένης θυ-
 10 *cedunt. Sybarita aded delicati fuerunt, ut & equos ad tibiam saltare docerent, & exterorum
 maxime amare Ionas & Tyrhenos; eò quod hi ex Barbaris, illi ex Gracis, luxu ipsis essent
 simillimi. Apud eos autem fertur Mindyriades luxu excelluisse. nam quum Clisihenes, Si-
 cyoniorum tyrannus, curru victor per praconem denuntiasset, ut, qui filiam ipsius, formâ præ-
 stantem, vellet ducere, adveniret: fertur hic Sybarita suâ soluisse navî, que quinquaginta
 famulos suos remiges haberet, alios piscatores, alios aucupes. Ac Sicyonem quum venisset,
 non amulos modo, sed & ipsum tyrannum sumptibus & apparatu superasse, quamquam totâ
 urbe magnificentiam eius adjuvante. In cænâ, post adventum, quum quidam accessisset, ut
 cum eo accumberet, dixit ei, se adesse, ut secundum praconium aut cum Clisihenis filiâ aut so-
 lus accomberet. Aelianus, Histo. animal. lib. xvi, cap. xxiii: ἵππος δὲ ἄρα εἰς τὸ δωματῆς*
 ἴδιον λέει, καὶ τῶν μαρτυρῶν οὐκ εἶναι· Συβαρίτας τὰς ἐν ἰταλία τρυφῆς ἀκέρως πηλοῦσιν Ὀροῦντα ὑπερ-
 20 *βάλλουσιν. Ἐτὶ ἄλλων ἔργων τε καὶ παρῶν ἀμαθῶς ἔχον· ταῦτα δὲ τῶν αὐτῶν οἰκιστῶν ἀπὸ τῆς
 εὐνοίας ἐν δόξῃ καὶ πολυτελείᾳ. Περιηγητῶν μὲν οὐκ ἔστιν ἡ ἐν Συβαρί, μακρὸν αὖ ἐστὶν
 ἔκαστον δὲ οὐκ ἔμολεγε τρυφῆν ἀμαχον. Δεδιδασκαλῶσι ἡσαν αὐτοῖς ἵπποι ἀπὸ τῶν ἑλ-
 ὄρων καὶ κρητῶν παρῶν αὐτῶν τῶν οἰκιστῶν. Ἐν τῇ οὐκ εἰδότες οἱ Κροτωνιάται, ὅτι ἐπιπέμου αὐτοῖς, αἰὲν πρὸς
 ἡμῶν καὶ ἡχοῖν οὐκ ἔστιν ἐν ἀπὸ τῶν κληδοθένης εἰς ὅπλα καποῖσασιν. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλήλων οἰκιστῶν, ἐπεὶ
 ὁμοῦ ἦσαν, εἰς τὸ δωματῆς ἐξικνεῖται ἡδὴ, ἐνέδοσαν οὐκ εἶναι τὸ μέγα ὄρησιον. Ὁ περὶ αὐτῶν ἀκέρως οἱ τῶν
 Συβαρίτων ἵπποι, καὶ πλὴν οἰκῆς μνημεῖον, ὡς ἐν μέσοις ὄντις συμποσίσις, [ἔμεινον ἐξωρχήσαντες,
 ἀλλὰ καὶ τὰς ἀναβάτας ἔχοσις ἡντιμολύσαν παρῶν τὰς Κροτωνιάτας, Athenæus.] ἀπεσεῖσαν οὐκ
 30 *Hoc est: Ingenii & docilitatis equorum, clades Sybaritarum in Italiâ argumento est. Hi
 quum voluptuarii immodicè essent, opera & studia honesta omnia negligentes, ut audio, ig-
 norabant; otio tantum & sumptuoso luxui miserè addicti. Sed referre singula prolixum fo-
 ret. unum supremi eorum luxûs testimonium narrabo. Equi eis instituerant, ut inter e-
 pulas ad tibiarum numeros saltarent. Quod quum scirent Crotoniata, & bellum adversùs
 eos gererent; tubam, & omne vehemens & classicum signum, silere voluerunt: tibicines ve-
 rò secum in acie adductos, quum jam intra sagitta jactum ab hoste abessent; numeros salta-
 tionis aptos inflare jusserunt. Quibus auditis, Sybaritarum equi, saltationis domestica me-
 moriâ, tamquam in mediis versarentur convivis, excussis sessoribus, saltare & iripudiare
 cœperunt; & confuso Sybaritarum ordine, stragis & cladis causâ suâ fuerunt dominis. At-
 que hoc est quod Plinius indigitat; lib. viii, cap. xlii: Docilitas equorum
 40 *(inquit) tanta est, ut uni versus Sybaritani exercitus equitatus ad symphonie cantum sal-
 tatione quadam moveri solitus invenitur. Sed de Thuriis plus quam satis videtur
 dictum.***

Ad Crathis ostium, Thuriorum fuit navale. ROSCIA five RUSCIA dictum, quod
 uni memoratur Procopio, Gothic. rer. lib. iii. παρὰ δὲ τῶν ἀκέρως, inquit, Ροσκία ἐστὶ,
 τὸ Θουρίων ὀπίθων. ὑπερῆσαν δὲ αὐτῶν, ὅσον δὲ τῶν αὐτῶν ἐξήκοντα, Φέρην οὐκ ἔστιν ἰδεῖν αὐτῶν οἱ
 πῆλα Ρωσκίῳ. Id est: In orâ maritimâ est Ruscia, Thuriorum navale. Super id ad LX
 stadia, castellum validissimum adificarunt veteres Romani. Hoc castellum postea ipse
 Procopius RUSCIANVM; Antoninus verò ROSCIANVM vocat. vulgò nunc est
 50 *ROSSANVM, opidum celeberrimum: de quo plura infra in Brutiis dicentur. Con-
 stantino Porphyrogenito, in libro de Administrando imperio, cap. xxvii, diei-
 tur Ρωσκίων.*

Cæterum, Strabo, eodem libro vi, antea; τῶν περὶ τῶν Θουρίων, inquit, καὶ τῶν ταυρικῶν
 χωρῶν λεγομένη ἡ ἰδρυ. Id est: Supra Thuriis est etiam sita regio, que Tauriana vocatur.
 Facile quis induxerit me, uti credam, scriptum fuisse ab ipso auctore, Θουρικῶν χωρῶν.
 nam gentilia vocabula à Thurio refert Stephanus Θουρικῶν & Θουρικῶν; id est, Thu-
 rinus & Thurianus. Svetonio certè in vitâ Augusti, THVRINA hoc tractu adpel-
 latur

ROSCIA, Thu-
 riorum navale,
 le, quod &
 RUSCIA,
 TAVRINA
 REGIO, & PA-
 QVS.

latur REGIO, eademque THYRINVS PAGVS. Marcus, inquit, Antonius, ex proavum exprobrat restionem ex pago Thurino. Et paullo post: Infanti cognomen Thurinus inditum est, in memoriam majorum originis; vel, quod in regione Thurinâ recens eo nato, pater Octavius adversus fugitivos rem prosperè gessit.

Sequitur. hinc CAMERA ager, vel CAMARE; de quo Ovidius, Fastor. lib. III, sic:

*Est prope piscosos lapidosi Crashedis amnes
Parvus ager: Camerenicola turba vocat.*

Circa ostia fluvii, ut verisimile est; inquit Ortelius.

LAGARIA, &
LANGARIA,
opidum & ca-
stellum.

Post Thurius proximè memoratur antiquis auctoribus, Straboni, Plinio atque Stephano LAGARIA, Λαγάρια, quæ Lycophroni Λαγάρια, LANGARIA. Ab illo Straboni opidani sunt LAGARITANI; at Plinio LAGARINI; ut mox patebit. Apud Strabonem, lib. VI, sunt hæc: μετὰ δὲ Θυρίας Λαγάρια Φρόρον, Ἐπίδ' ἔξ' Ἐπικίων κλισμα. ὅθεν καὶ ὁ Λαγάριανός οἶνος, γλυκύς καὶ ἀπαλός, ἔξ' ἅρ' αὖτ' αὖτ' οἷς ἰατροῖς σφόδρα ἐδοκιμῶν. Id est: Post Thurius est Lagaria castellum, ab Epeo & Phocensibus conditum. unde & vinum Lagaritanum, dulce ac lenè, magnique admodum apud medicos nominis. Lycophron, in Alexandrâ:

*Ὁ δ' ἰπποπόνησων Λαγάριας ἐν ἀγκάλαις,
Ὁς ἀμφὶ Κίριον καὶ Κυλισάρια γαίῃ
Ἐπίλυς οἶνος τῆλε νόστος πάτεραις.*

Hoc est:

*Equi fabricator in Langaria sinu,
Qui juxta Cirin & Cylistarni laticeis
Advena procul à patriâ deget.*

Ad hæc ita Ifacius: Ἡ δὲ σωφραξίς ἔστι· Ὁ δ' ἰπποπόνησων Ἐπίδος, ἔξ' ἅρ' ἀμφὶ Κίριον, καὶ Κυλισάριας καὶ ὕδωρ ἔστι, ἐπίλυς καὶ ἔξ' ἅρ' αὖτ' αὖτ' οἷς ἰατροῖς σφόδρα ἐδοκιμῶν, ἐν τῆς ἀγκάλαις τῆς πόλεως Λαγάριας, ἢ ἐν τῇ Λαγάρια πόλ'. Κίριος καὶ Κυλισάρια, παρ' αὐτοῖς οἰσὶν ἰταλίας. Hoc est: Ordo talis est: Equi fabricator Epeus, ipse quoque circa Cirin, & Cylistarnas & aquam & splendorem, advena & hospes habitabit, & domicilia incolet procul à patriâ suâ Phocidæ, in sinu urbis Langarie, sive in Langariâ urbe. Ciris & Cylistarnus, amnes sunt Italia. Quis heic dubitet, quin corrupta vox sit κυλισάριας pro κυλισάρια; quum singula Ifacius Lycophronis verba repetat? Neque enim aliâ sanus eorum sensus esse poterit. Cæterum, ego & κίριον vitiatum vocabulum existimaverim ex genuino Σίριος; prope quem fluvium sita est Lagaria; ut mox ostendam. Certè eadem vox postea Σίριος itidem corrupta scribitur. Verùm, patère existimo, LAGARIAM nullum aliud fuisse opidum, quàm quod etiam nunc vulgari atque depravato antiquo illo vocabulo dicitur incolis Nogara & Nocara, aliquot millia Siris dextrâ ripâ, ab ipsoque mari distans. Falluntur ergo illi immensum, qui id opidum ad IV milliare à Cassano, ad X à Thuriis, ad VI à mari conferunt, in montem manere vulgò Ciriñstaso, arbitrantur. Falluntur item illi, qui Lagariam nunc putant dici La Garga, qui fluviolus juxta Saracenam opidulum defluit ad dextram fluvii Sybaris ripam. In Thurino fuisse agro LAGARIAM, ex Plinio, lib. XIV, cap. VI, liquet. ubi ita de generosis vinis scribit: Verùm & longinquiora Italiae, ab Ausonio mari, non carent gloriâ; Tarentina, & Servitiana, & Consentia genita, & Tempse, & Balbia, Lucanaque, antecedentibus Thurinis; omnium vero eorum, maximè illustrata Messalle potu & salute, Lagarina, non procul Grumento nascentia. Græcorum sanè illas colonias maritima ubique loca sectatas esse, vel in ipso litore sita, vel ad quæ flumina ducerentur, cuius Italiae hoc litus inspicienti, dispicere facillimum est. Sed præter gravissimam Lycophronis pariter Strabonisque auctoritatem, id etiam validissimum accedit argumentum, quod Plinius Lagarinum agrum prope Grumentum ponit: quod opidum Tabula itineraria in itinere à Potentiâ (nomina hæc retinet) Tarentum versùs collocat; Antoninus verò iter ab eodem opido Potentiâ ad Grumentum; atque inde Nerulum, Muranum, Caprasias; & tandem Consentiam, deducit; ut mox ostendam in ipsius Grumentum explicatione. Quod si igitur Grumentum fuerit prope Ciriñstaso, in quo illi Lagariam locant; certè mirum nobis descripsit iter Antoninus.

CYLISTARNVS AMNIS, mihi fuerit is, qui ab alterâ parte præmonstratæ Lagariae fluens, vulgari nunc vocabulo adcolis dicitur *Racanello*, secundum Barrium. Eundem Cylistarnum Straboni quoque memoratum fuisse videri; infra ad *Scalandrum flumen* dicitur.

SIRIS AMNIS vulgò nunc vocatur adcolis *Sino*, vel *Senno*, unde corruptam illam vocem *Sinis* natam librariis, faciliè suspicer. Memoratur Lycophroni, Straboni, Frontino, Floro, Plinio, Plutarcho, Stephano.

Ad ostium eius fuit & opidum SIRIS; quæ postea, HERACLEA exortâ, ipso-
 rum HERACLEENSIVM NAVALE facta, eadem LEVTERNIA, & POLIEVM, & HERACLIYM, fertur vocata. Strabo, lib. VII, post dictam Lagariam: Εἰς Ἡ-
 10 Ἡρακλεῶpolis, μικρὸν ὑπερ τὴν Ἡράκλειαν, & πέρασι δύο πλωτοί, Ἀκίρις & Σίρις, ἐφ' ἧ πόλις ἡ
 Τρωϊκή. Ἡ πόλις ἡ Ἡρακλεῶpolis ἐπιπέδου οἰκισθείσης ὑπὸ ταραντῶν, Ἰππιδόν αὐτὴ τὴν Ἡρακλεῶ-
 τῶν ὑπερῆξε. Διείχε δὲ Ἡρακλεῶpolis ἰσθμὸν πηγαῖας & ἐκὸς τοῦ ποταμοῦ, ὁμοίαν τὴν ἐπὶ λ. κ. τ. Hoc
 est: Sequitur Heracleopolis, paulùm supra mare: duoque amnes navigabiles Aciris & Si-
 ris; super quo erat urbs cognominis, à Troianis condita. postea verò, quum Heraclea heic à
 Tarentinis conderetur, navale Heracleotarum factum est. Distat ab Heracleâ stadia xxiv;
 id est, millia passuum III; à Thuris circiter cccxxx; id est, millia xli, passus ccl.
 Sic equidem vox illa Heracleopolis in omnibus Strabonis exemplaribus scripta est.
 at quia & omnibus aliis auctoribus unanimo constantique consensu, & ipsi etiam
 20 heic bis Straboni eadem dicitur simpliciter Ἡρακλεῶpolis; equidem vocem illam, ut ab
 imperito imprudentique librario vitiatam, corrogo in hunc modum; Εἰς Ἡρακλεῶ-
 πόλις; id est; Deinde Heraclea est urbs. Vocem autem πόλις adiecit, quia præcedens
 locus Λαγαρία erat Φερέρον tantùm. Sed huius scripturæ testis est epitomator Stra-
 bonis. apud quem ita legitur: μετὰ Θυρίως Ἡρακλεῶpolis ἐστὶν πόλις. Id est: Post Thurios
 Heraclea est urbs. De urbe SIRI & HERACLEA Diodorum supra ex lib. XII, ad ter-
 minum inter Thuriorum & Tarentinorum agros circa Sirim flumen, citavimus.
 ubi notandum, (uti etiam ex supra scriptis Strabonis verbis patet,) non ipsam Si-
 rim mutato nomine dictam fuisse HERACLEAM; sed, quum Heraclea III millibus
 passuum supra Siris ostium & Sirim opidum condita ab Tarentinis esset; Sirim, pri-
 30 scis cultoribus aliò translatis, in NAVALE HERACLEAE sive HERACLEEN-
 SIVM, fuisse conversum. adeò, ut sita fuerit Heraclea non in ipsâ Siris ripâ, id
 quod & Tabula commonstrat hoc itinere:

Turis
 Semnum ....
 Heraclea IIII.

Semnum quidpe Siris amnis est, quem vulgò *Senno* etiam nunc adpellari, paullo
 dictum antè. Eandem in sententiam & Plinius intelligendus est; qui lib. III, cap.
 40 XI, sic ait: Heraclea; aliquando Siris vocitata. De HERACLEAE antiquis NOMINI-
 BVs hæc scribit in Mirandis Aristoteles: Ἐν ταραντῶν ἐναγίσειν κτ' ἵνας χρόνος φασὶν
 Ἀφειδαῖς κτ' τυδείδαις & Αἰακίδαῖς κτ' Λαερτιάδαις. & Ἀγαμέμνονίδαῖς ἢ χωρὶς Ἰυσίαν Ἰππι-
 λῆν ἐν αἰτῇ ἡμέρᾳ ἰδίᾳ. ἐν ἡ νόμιμον εἶναι τὴν γυναιξὶ μὴ γόσσιαι τὴν ἐκείνοισ Ἰσομύρων. Ἐστὶ δὲ
 καὶ Ἀχαιῶν νεὸς πᾶρ αὐτοῖς. Λέγεται δὲ, μὴ τὴν Ἡρακλεῶν [m. lcc. Ἡρακλεῶν] ἐστὶν τα-
 ραντῶν, Ἡρακλεῶν τὴν πόλιν καλεῖσθαι, ἐν τῷ κατωτέρῳ. ἐν δὲ τῶν αἰῶν χρόνοις τὴν Ἰώνων [Cl.
 Χόνων] καλεχόντων, Πλείων. Ἐπὶ δὲ ἐκείνων ἐμπεσοῦσιν ὑπὸ τὴν πρώτον καλεχόντων αὐτῶν, Σίρην
 αἰνομάδων. In Tarento solent interdum parentare Atridis, Tydidis, Acacidis, atque Laer-
 tiadis. Agamemnonidis verò seorsim die aliâ propria agere sacrificia; quibus immolata tan-
 gere mulieribus, lege interdictum. Est & templum apud eos Achillis. Ferunt autem, hunc
 50 locum olim, Ionibus obtinentibus, Plium vocatum esse. postquam verò à Tarentinis ha-
 bitari cœpit, Heracleam. Caterùm, jam inde remotius à primis incolis Sigiium adpella-
 tum. Ipsam SIRIN urbem ab initio fuisse dictam LEVTERNIAM, ex Lycophro-
 nis colligo poemate; quod dicto loco tale est:

Πολλοὶ δὲ Σίριν ἀμφὶ κτ' Ἰσθμῶν
 Ἀρεσὶν οἰκήσασιν· ἐντὶ δὲ συμφορῶν
 Κάλχας, ὀλιωθῶν Σισυφείας ἀηχέθμων,
 Κεῖται, κἀρε, μάστιγι γοργύλη τοπιδίς.

eò pervenisse; urbemque eam, quae Chonum erat, vi cepisse. dictam autem fuisse Policum. sed & hodie monstrari aiunt simulacrum id connivens. Enimverò protervum est, fingere, simulacrum aliquod non modo visum esse connivere; sicut imaginem Minervae Ilii ferunt oculos avernisse, quum violaretur Cassandra: sed fabula etiam adjicere, simulacrum etiam nunc connivens conspici. At, multo etiam protervius, ea omnia ab Ilio allata fabulari, quae scriptores referunt. siquidem & Roma, & Lavinii, & Luceria, & Siri Minerva habetur Iliaca; quasi ab Ilio allata. Et facinus Troianarum mulierum compluribus adscribitur locis. eoque fides ei derogatur; quum fieri tamen potuerit. Quidam & Sirim & Sybarim ad Teuthrantem, Rhodiorum colonias faciunt. Stephanus tamen, nescio ex quo auctore, non ab Chonibus, sed ab Troianis demum adpellatam fuisse hanc urbem

10 πολίαν, tradit. Verba eius haec sunt: Σίρις, πόλις Ἰπυλίας, πλησίον τῆς Μεταποντίας, καὶ μεταπόντιος. Μετωνομάσθη δὲ καὶ Πολίαν, ἀπὸ τῆς ἐν Ἰλίου πολιᾶς Ἀθηνᾶς. Id est: Siris, urbs Italiae, prope Metapontum; & item amnis. Mutata autem nomine etiam Polieum dicta fuit, ab Iliacâ Minervâ, quae Πολιάς, id est, urbis tutatrix, dicebatur. Hic equidem ait, Sirim mutato nomine postea fuisse dictam POLIEVM. at Isacius, loco praescripto, prius POLIEVM, deinde SIRIN vocatum adfirmat. Siris quoque vocabulum primum urbi imposuisse Troianos, auctor est Athenæus, lib. XII: καὶ οἱ τὴν Σίριν, inquit, κατοικῆσαν, ἐν τῷ πρώτῳ κατήχοι οἱ ἀπὸ Τροίας ἔλθοντες. ὠνομάσθη δὲ ἡ Σίρις, ὡς ἔφη Τιμαίος Φησί, καὶ Εὐεμπίδης ἐν δεσμῶντι Μελανίππη, ἀπὸ γυναικὸς ἐν Σίριδι. ὡς δὲ Ἀρχιλόχῳ

20 χῳ, ἀπὸ ποταμοῦ. Hoc est: Et qui Sirim habitant; quam primum tenuerunt ii, qui à Troiâ venerunt. Dicta autem est Siris, ut tradit Timæus, & item Euripides in Melanippe captivâ, à quâdam muliere Siride: seu, ut Archilochus auctor est, à flumine. Postremum hoc satis certum; quoniam & Tarentum & Sybaris etiam ad eundem finem Tarentinum à fluminibus nomina traxerunt. Verum, patet ex haecenus recitatis, aliud nomen hunc locum habuisse apud Chonas atque Ionas, antequam eò Troiani pervenerunt. id autem nullum aliud fuisse, quam supra scriptum LEVTARNIA; ex Lycophronis oratione conjicio. De cætero, SIRIS nomen, praeter illud posteræ urbis vocabulum HERACLEA, in huius navali ad amnis Siris ostium, etiam Strabonis atque Plinii saeculo permanisse; cum ex Plinii lib. III, cap. XI; ubi praeter

30 HERACLEAM recensentur SIRINI opidani in Lucaniâ; tum ex Strabonis supra scriptis verbis colligo: maximè verò ex istis: καὶ ἐν Σίριδι Ἰλίας Ἀθηνᾶ καλεῖται. Id est: Et Siri Iliaca Minerva vocatur. Quæ de suo tempore loquitur; ut liquidò ex orationis contextu patet. At Stephano opidani inde dicuntur Σιρίται, ὡς Συβαρίται, id est, SIRITAE, ut Sybaritæ. Cæterum, apud Florum, lib. I, cap. XVIII, quo bellum Tarentinum describitur, quod Romani cum Pyrrho rege gesserunt, ita legitur: Apud Heracleam & Campaniam fluvium Lirim, Lavinio consulē, prima pugna. scilicet cum Pyrrho. quæ tam atrox fuit, ut Frentana turma praefectus Obsidius in vectus in regem, turbaverit; coegeritque, projectis insignibus, praelio excedere. Eadem ista verba & apud Iornandem leguntur; qui ea, ut pleraque alia in historiis Romanis, è Floro

40 in suum de regnorum successione librum transcripsit. Apud Orosium quoque, lib. IV, cap. I, ita legitur: Itaque apud Heracleam, Campania urbem, fluviumque Lirim, prima inter Pyrrhum regem & Lavinium consulem pugna commissa est. Sed heic menda ex scriptoribus subjicit locus in eodem Flori capite postea sic scriptus: Victor primo praelio Pyrrhus, totam trementem Campaniam, Lirim, Fregellasque populatus, prope captam urbem à Prenestina arce prospexit. Quenam ergo heic Heraclea Campaniæ ad Lirim fluvium? Certè nulla. Eundem errorem & Gotefridus Viterbiensis, Chron. lib. XI, commisit: Pugnam conferunt apud Heracleam, Campania civitatem. Tu locum Flori vitiatum sic corrigito: Apud Heracleam & Lucania fluvium Sirim. Auctor tibi sit, praeter alia documenta inferius sequentia, vel unus solus Plinius. qui libro III,

50 cap. XI; Opidum, inquit, Thurium, inter duos amnes, Crathim & Sybarim; ubi fuit urbs eodem nomine. Similiter & inter Sirim & Acirim Heraclea; aliquando Siris vocata. Atque hinc paullo post ei memorantur inter Lucanorum populos SIRINI; uti jam dictum. Sed & Plutarchus, in Pyrrho, in eadem historiâ, memorat & Lucaniam, & Heracleam urbem, & Sirim amnem; ubi tamen Frentanus iste, Ὀπλιανός, Oplianus nominatur. Sed quæ ad rem praesentem pertinent, sunt ista: Τάτης αἰαλαβῶν ὁ Πύρρος, ἐβιάσθη εἰς Τάραντα. Ἐπειδὴ δὲ Λαβῆν ὁ τῶν Γαμηίων ὑπαὶ ἡγήλατο ποταμῷ τρεῖς ἡμέρας ἔπι αὐτῶν, ἀμα τὴν Ἀδριακὴν θάλασσαν. ἔδρα πῶ ἔδρα οἱ σύμμαχοι

παρήσαν αὐτῶν· δεινὸν δὲ ποιήσασθαι ἀναγκάσει καὶ πείδειν τὰς πολέμους ἐγγυπῶν περὶ τῆς
 ἐξήλθη μὲν τὸ δλωμάειος, καὶ περὶ τῶν καὶ ἐξ ἑρατοπέδου ἐν τῷ μετὰ τὴν Πανδοσίας πόλεως
 καὶ Ἡρακλείας. Πυρρῶν δὲ τὰς Ῥωμαίους ἐγγυς εἶναι, καὶ πέραν τῆς Σίριος ποταμοῦ καὶ ἑρα-
 τοπέδου, περὶ τῶν ποταμῶν, ἵστας ἐνεκα. καὶ καλῶν πέτρων τῆς Φυλακῆς, καὶ ἕσμον αὐ-
 τῶν, καὶ τὸ ἄρμα τῆς ἑρατοπέδειας, ἔθαυμασε. Hoc est: Cum his copiis Pyrrhus profectus est
 Tarentum. Postquam verò, Levinum, Romanum consulem, nuntiatum est ingenti exer-
 citu in ipsum movere, simulque pervastare Lucaniam; quamvis nondum ad eum convene-
 rant socii; quia tamen fœdum ducebat, pati uti propius accederent hostes; signa movit: pro-
 gressusque, castra medio campo inter Pandosiam urbem & Heracleam posuit. Ut verò in-
 tellexit, in propinquo Romanos esse, & ultra Sirin amnem castra ponere; excurrit equo, spe-
 culandi causâ, ad amnem. ubi ordinem, stationes, digestionem eorum, & figuram castro-
 rum contemplatus, obstupuit. Committitur heic tandem ad amnem pugna. En, quid
 hoc est? Castra posuit inter Pandosiam urbem, & Heracleam? Certè mendosam heic
 esse vocem Πανδοσίας; facilè is dijudicaverit, qui Straboni credit, Pandosiam opi-
 dum fuisse haud procul Consentia, ad Acherontem amnem; vel, in Lucanorum
 Brutiorumque confiniis; ut Livius tradit. quinam enim heic designari potuit cam-
 pus; quum intervallum inter Pandosiam & Heracleam fuerit LX circiter millia pas-
 suum, tractu compluribus montium jugis intersepto? Isthæc igitur apud Plutarchum
 Pandosia commemoratio quum perabsurda sit; suspicari aliquando occeperam,
 duas in his Italiae oris fuisse Pandosias urbes. quod etiam ostendere videbatur an-
 tiquus geographus Marcianus, in Περίηγήσει, de Græciâ magnâ loquens: ubi Pan-
 dosia inter Crotonem & Thurios locatur; non verò, uti apud Plutarchum; inter
 Thurios & Heracleam. Tantùm id verò metri causâ esse factum, non locorum igno-
 rantia, videri possit. Verùm Marciano vetustior geographus Scylax, (quem locum
 suprâ ad Lucaniae fines allegavimus emendatum,) in Περίπλω, Pandosiam in Luca-
 nia urbis enumerat. Cui consentientes Livius atque Strabo, (uti antè dictum,)
 circa Consentiam locant Pandosiam. nec alia apud quemquam alium auctorem
 reperitur Pandosia. Et, cur Plutarchus non dixit: Ἐν τῷ μετὰ τὴν Πανδοσίας καὶ
 Ἡρακλείας πόλει; Medio inter Pandosiam & Heracleam urbis campo? Sanè vel hoc
 ipsum, mendam ei voci inesse, satis apertè clarè que arguit. Nihil igitur certius,
 quàm scripsisse Plutarchum, ἐν τῷ μετὰ τὴν Πανδοσίαν πόλει Ἡρακλείας ποταμοῦ καὶ πόλεως Ἡρακλείας.
 Medio inter Acirim amnem & urbem Heracleam campo. Nec ullus alius heic commo-
 dior erat castris locus, quàm qui spatio c. c. circiter passuum inter Acirim atque
 Heracleam vestigia æquissimo campo sternitur. Hinc, quum & ipse Siris fluvius, ab
 Heracleâ versùs Livii Strabonisque Pandosiam euntibus, à 1111 millibus passuum
 occurrat; omninò inter Heracleam & Sirin castra locasse Pyrrhus debuit, Roma-
 nis ad dextram eius ripam castra habentibus. Et quia editores jam agri intercede-
 bant; Romanos Pyrrhus ultra Sirin castra habentibus, conspicerè è castris suis haud
 potuit: sed propius ad ipsam Siris lavam ripam accedere necessum habuit; ubi &
 prælium commissum: medio scilicet spatio inter utraque castra; sive, inter Hera-
 cleam & Sirin amnem. Vnde illud Flori, loco prædicto emendato: *Apud Hera-
 cleam & Lucaniae fluvium Sirin prima pugna facta est.* Apud ipsam Siris dextram ri-
 pam castra habuisse Romanos, patet è Zonarâ; qui Annal. tomo 11 ita scripsit:
 Λαίριον δὲ τὸ ποταμὸν πρώτῳ κατὰ τὸ ἑρατοπέδον Διβύλαι, ἐκώλυθη. Id est: *Levi-
 num, flumen juxta castra transire conantem, prohibuit.* Hinc & illud Plutarchi: *Πυρ-
 ρῶν δὲ τὰς Ῥωμαίους, &c.*

ACIRIS amnis.

Cæterò, ACIRIS AMNIS, etiam nunc antiquo vocabulo, quamvis detorto,
 vulgò adcolis vocatur *Agri*. Vocabulum eius vitiatum legi apud Antoninum, *Acir-
 dios*; post patebit. Memoratur suprâ citatis, Straboni, Plinio, Plutarcho, aucto-
 ribus.

Porro, apud Antoninum iter notatum est tale:

Heraclea	
Ad Vicesimum	XXIIII.
Turios	XX.

AD VICESI-
MVM, locus.

Legendum esse AD VICESIMVM; ipse numerus xx millium, intervallo inter
 cum

eum locum & Thurios adscriptus, satis apertè clamat. Est hodiè eo situ opidum, *La Mendolata*.

Porro, Strabo post memoratam Sirin & Heracleam; Εξής δ' ἐστίν, inquit, Μετα- ACALAN-
DRVM & CA-
SVENTVM,
flumina. *πίνιον*. Id est: *Sequitur inde Metapontum*. At Plinio, dicto lib. III, cap. XI, inter Acirim & Metapontum duo interponuntur flumina, ACALANDRVM, & CASVENTVM. *Similiter est* (inquit) *inter Sirin & Acirin Heraclea; aliquando Siris vocitata, flumina, Acalandrum, Casuentum: opidum, Metapontum*. Flumina heic ultra Acirin sunt vulgaribus vocabulis *Salandrella & Basiento*, vel *Vasento*, ad illud autem opidum etiam est in mediterraneis *Salandra*; à quo vocabulo illud diminutivum est.

10 Ex situ atque ordine, item ex vocabulorum similitudine, *Basiento* liquet esse CASVENTVM; *Salandrella* autem sive *Salandra*, ACALANDRVM. Hoc etiam Straboni memoratur, eodem lib. VI, infra; hoc modo: Ὅ γ' ἐν Ἀλέξανδρον πρὸ κοινῶν Ἑλλήσων τ' πρῶτη πανήγυρην, ὡς ἐστὶν ὡς ἐν Ἡρακλείᾳ συνελθὲν τ' Ταρυνίων, μετὰ τὴν ἐπιπέδον εἰς τὴν Θυρῖαν, κατὰ ἐχθρῶν. Εὐκλείσει δ' κατὰ τ' Ἀκάλανδρον ποταμὸν τρέχειν πίνον, ὅπως εἰσιντα αἱ σῶδοι. Hoc est: *Itaque Alexander communem Gracorum isthic degentium conventum solennem, qui ex more Heracleæ in Tarentino agro agebatur, in Thurinum agrum, abalienato ab Tarentinis animo, transferre conatus est. jussitque apud Acalandrum amnem locum communire, ubi ea concilia haberentur*. Meritò hæc verba omnium moveant admirationem; quum Acalandrus amnis versus Tarentum, Heraclea Tarentinorum

20 versus Thurios ad invicem sint posita. Nec dubitare quidquam de vero Acalandro licet; quando & Plinii auctoritas & ipsum vocabulum *Salandra* disertissimis documentis testentur, non minùs *hanc* esse Acalandrum, quàm *Basiento* Casuentum. Aut igitur errasse circa huius fluminis regionem ac nomen; aut aliùs amnis perscriptisse Strabonem vocabulum; certum est. Aliud eum scripsisse, si censeas; certè illud ipsum haud aliud fuit, quàm quod Siri amni & Heracleæ urbi proximum in Thurino agro, Lycophroni dicitur *κυλίσαρνον ποταμὸς*, id est, *Cylisarnus amnis*.

Post Casuenti amnis ostium, ad III millia passuum, fuit clara item illa urbs, quæ METAPON-
TVM, ubi. Græcis omnibus *μεταπίνιον*, Latinis METAPONTVM vocatur, quamquàm etiam antea METAVM dicta fertur. Specula eodem nunc situ, vulgari adpellatione incolis est *Torre di Mare*. Memoratur Scylaci, Herodoto, Velleio, Paterculo, Straboni, Diodoro, Marciano Heracleensi, Melæ, Dionysio Afro, Plinio, Diogeni Laërtio, Porphyrio, Iamblichio, utriusque Tzetæ, Servio, Prisciano. Apud Solinum, cap. VIII, falsum est vocabulum *Metapontum* pro *Hipponium*. Apud Apollonium, in *ισορῆαις ἡνωμασίαις*, cap. VI; de Pythagorâ, hæc leguntur verba: καὶ γὰρ τῶ Ποντίῳ πλοίῳ εἰσερχομένη. Id est: *Pontum nave adveniente*. quæ ego ita correctâ lego: καὶ γὰρ τὸ Μεταπίνιον πλοίῳ εἰσερχομένη. Hoc est: *Quum Metapontium navis adveniret*. Vide alios auctores de Pythagoræ vitâ. Cæterò, fuisse METAPONTVM, ubi nunc prædicta specula est: inde colligitur: quòd Plinius id ultra Casuentum locat flumen; Strabo verò à Siri, Heracleæ navali, stadia CXC: quæ sunt millia XXIII, pas-

40 sus 1366. tum, quòd Casuenti ostium statim subsequitur ostium Bradani amnis: quem terminum fuisse inter Lucaniam & Iapygiam, sive Apuliam; jam antea, in huius descriptione, ostensum est. Quod etiam ex iis clarius patebit, quæ mox è Strabone de Metaponto adducuntur. Acherontiam, Silvium, Genulium, Deciam, loca prope ulteriorem Bradani ripam sita, fuisse Apulorum; supra satis demonstratum est. In Tabulâ iter hoc litore inter Thurios Tarentumque describitur tale:

<i>Turis</i>	
<i>Semnum</i>	....
<i>Heraclea</i>	IIII.
<i>Turiostu</i>	XXV.
<i>Tarento</i>	.....

50

In his *Semnum* Sirin esse flumen; superius docui. *Turiostu* autem corruptum esse vocabulum; nemo negaverit. Quid eo faciendum; aut quid fuisse dicendum; planè ego me nescire fateor: nisi quòd ex XXV millium intervallo suspicio subit, scriptum fuisse, *Metapontum*. Certè celebriori hoc loco omisso, obscuriorem aliquem eo itinere recensere voluisse auctorem Tabulæ; credibile non est. Cæterùm, opidani

dani inde sunt μετῶπωνοι, METAPONTINI. Herodoto, lib. III; & item Dionysio Afro, ac Stephano, μετῶπονοι, METAPONTII. sed hoc Latinos usos nunquam reperio. Apud Dionysium ita est:

Τὰς δὲ μέγ' ἔχεις μετῶπονοι.

Post hos autem deinceps Metapontii.

Nimis hæc dicuntur compendiosè. tum, malè Metapontinos inter Locros & Crotonem collocat. Verùm Eustathius ita ad hæc: ὅτι μὲν οὖν λόκρος ἐστὶν οἱ μετῶπονοι, ἀνὸς πόλις μετῶπολιον· ἢ ποτε λεγομένη Σίρης. κληθῆναι δὲ ἔτα λέγει δὸς μετῶποντα ἢ Σιούφρα, ὃν οἱ βάρβαροι μέπεθον ἔλεγον. κλισμα δὲ τῆς Πυλίων τὸ μετῶπολιον. λέγει δὲ πᾶν εὐτυχῆσαι ποτε δὸς γεωργίας. Διὸ καὶ ἐν Δελφοῖς ἀσθενῆσαι τὸ θρυλλῆμενον χρυσῶν θέρου. Hoc est: Post Locros, gens est Metapontii; quorum urbs Metapontium; quondam Siris dicta. Fertur autem sic adpellata à Metaponto, Sisyphi filio, quem barbari Metabum dixere. Opus autem est Pyliorum Metapontium. Caterum, admodum fortunati opulentique fuisse dicuntur ab agriculturâ. ideoque Delphis famosissimam illam auream messem ab iis dedicatam esse. Eundem in sensum & Stephanus tradit. Quibus grammaticis tu, dictam aliquando fuisse Sirim, ne credas. Errorem istum ex qua hauserint verâ historiâ, patet ex Strabone; qui ita lib. VI scribit: Ἐξῆς δὲ ἐστὶ μετῶπονοι. εἰς τὴν δὸς τῆς Ἰππείας τῆς Ἡρακλείας ἐστὶν ἐπίδοι μὲν πρὸς τῆς ἐκατῆν. Πυλίων δὲ λέγει κλισμα, τὸ ἐξ ἰλίας πλῶσαιτων μὲν Νέσωρ. ἢς ἔτα εὐτυχῆσαι δὸς γεωργίας φασὶν, ὡς πῆρ χρυσῶν ἐν Δελφοῖς ἀσθενῆσαι. Σημεῖον δὲ ποιεῖν τὸ κλισμα τῆς Νηληϊδῶν ἐναρισμῶν. ἢ φασὶν δὲ ὑπὸ Σαμνιτῶν. Ἀντιόχου δὲ φησὶν, ἄκλει- Φθίνα τὸ πῶπον, ἐποικίσθη τῆς Ἀχαιῶν Ἰνας, μετῶπομφθίνας ὑπὸ τῆς ἐν Σούβαρ Ἀχαιῶν μετῶπομφθίνας ἢ κατὰ μῖσθον τὸ πρὸς οὖν Ταραντίνους τῆς Ἀχαιῶν, τῆς ἐπιπέδων ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς· ἵνα μὴ Ταραντῖνοι γηραιῶν τῆς Ἰππιδόσων τῶν τῶν. Δυσὶν δὲ ἔσαν τῆς πέλειον. [deesse videtur τῆς Σίρης δὲ.] τῆς μετῶπολιαν, [lego, καὶ τῆς μετῶπολιαν] ἰσχυρῶς τῆς Ταραντῖνου, πρὸς τὴν οὖν ἀφινδύμους ὑπὸ Σουβαρτῶν, τὸ μετῶπολιον κατὰ χεῖν. τῶν μὲν γὰρ ἐχούσας, ἔχεν καὶ τῆς Σίρης εἰ δὲ ἴππιδόσων τῆς Ταραντῖνοι, περὶ τῆς τῆς Ταραντῖνοι, ἐν πλῶσαιτων ἔστι. Πολεμῆντας δὲ ὑπερὸν πρὸς τῆς Ταραντίνους, καὶ τῆς ὑπερκαίμους Οἰνώτρους, ἴππιδόσων τῆς Σιγλυθῶν τῆς γῆς, ὅπερ ἰσχυρῶς τῆς τότε ἰππιδόσων ἔμενον καὶ τῆς Γαυρίας. Ἐν τῶν τῆς τῆς μετῶπονον μὲν δὲ καὶ τῆς μελανίπων τῆς δεσμῶν, καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς Βοιωτῶν. Δεκά δὲ Ἀντιόχου, τῆς τῆς μετῶπολιον ἐρήθου πρὸς τῆς μέπεθον, παρονομαθῆναι δὲ ὑπερὸν. τῆς τῆς μελανίπων ἢ πρὸς τῆς τῆς, ἀλλὰ πρὸς Διον κωμικῶν, ἐλέγχειν ἠρῶν πρὸς Μετῶπον, καὶ Ἀσίου τῆς ποιητῆς Φίσινα, ὅτι τῶν Βοιωτῶν

Διὸ ἐνὶ μεγάροις τίκεν Διῶδης μελανίπων.

ὡς πρὸς οὐκ ἔστιν ἀχθῆσαι τῆς μελανίπων, ἢ πρὸς τῆς μέπεθον. Οἰκιστῆς δὲ τῆς μετῶπολιαν Δαυλίου ὁ Κερόνης τῆς γῆρας τῆς πρὸς Δελφῶν, ὡς φησὶν Ἐφορος. Ἐστὶ δὲ καὶ ποιεῖν λέγει, ὡς ὁ πεμφθῆς ὑπὸ τῆς Ἀχαιῶν ἴππιδόσων τῆς σωοικισμῶν Δελφικῶν εἴη. χρυσῶν δὲ τῆς Ταραντίνων τῆς πῶπον εἰς ἡμέρας καὶ νύκτα, μὴ δοδοῖν· μετῶ ἡμέρας ἰδὴ λέγων πρὸς τῆς ἀπυποδίας, ὅτι καὶ εἰς τῆς ἐφεξῆς νύκτα αἰτήσαντες καὶ λαβῶν· νύκτωρ δὲ, ὅτι καὶ πρὸς τῆς ἐξῆς ἡμέρας. Hoc est: Sequitur inde Metapontum, ab Heraclea navali cxc stadia distitum. Conditum aint à Pyliis, qui cum Nestore ab Ilio navigaverunt. Hoc tanto successu terram coluisse, uti auream messem Delphis dedicaverint. Argumento esse volunt Neleidum exsequitas. qua abolita sunt ab Samnitibus. Antiochus scribit, locum eum, à cultoribus desertum, Acheorum quosdam occupasse, qui ab Achaëis Sybarim incoleantibus accersiti erant. accersitos autem fuisse ob Acheorum, qui Laconiâ pulsi fuerant, in Tarentinos odium; scilicet, ne hi, quia vicini erant, locum eum invaderent. Quum autem due essent urbes, Siris & Metapontum; quorum hæc Tarento propinquior; à Sybaritis persuasum esse iis, quos accersiverant, Metapontum uti occuparent: quòd, eo potius, Sirim quoque essent habituri. Sin illi se ad Sirim contulissent; fore, ut Tarentini, à latere imminentes, Metapontum suam facerent. Successu temporis, bello cum Tarentinis, & qui supra adiacebant, Oenotris conflato; acceptâ agrî parte, pacem composuissent, qui eius, qua tunc erat Italia, & Iapygia fuerit terminus. Caterum, huic etiam loco Metapontum in fabulis & Melanippam attribuunt, & huius filium Bæotum. Existimat autem Antiochus, urbem olim Metabum dictam; postea Metapontum denominatam. at Melanippam non ad Metabum, sed ad Dinum fuisse datam; id sacello Metabi argui, & Asii poeta testimonio: qui ait: Bæotum

In Dii formosâ domo peperit Melanippe.

ad hanc nimirum adductam innuens Melanippam; non ad Metabum. Ephorus tradit, Meta-

Metaponti conditorem fuisse Daulium, Grissa, quæ prope Delphos est, tyrannum. Fertur & alia narratio. scilicet, eum, qui ab Achaïs ad condendam coloniam missus, fuisse Leucippum: eumque, quum locum hunc ad diem noctemque precario à Tarentinis obtinisset, noluisse red- dere; interdiu reposcentibus respondentem, se etiam ad insequentem noctem petiisse atque impetrasse; noctu verò, ad insequentem diem.

Post Metapontum, sequitur BRADANVS FLVIVVS, Lucaniæ Apuliæque ter-^{BRADANVS,} minus, uti memoratur Antonino; vulgò nunc adcolis Bradano dictus. Ex quo ^{fluvius.} ego vocabulo colligo, in Antonini exemplaribus mendosè scriptum esse, *Ad flu- vium Bradam*, pro, *Bradantum*.

10 Atque hætenus utrumque Lucaniæ litus, hinc ad Siculum, illinc ad Tuscum mare, expositum est. Nunc deinceps mediterranea expediemus. Itinera à Venusiâ per Lucaniæ opidum GRUMENTVM, in Itinerariis describuntur huiusmodi:

Tabulæ:		Antonini:			
Venusiæ		Venusum civitas			
		Opino	xv.		
Silvium xxxv.					
Pisandes xvi.		Ad fluvium Bradam	xxviii.		
20 Lucos xxiiii.		Potentia	xiiii.		
Potentia xii.		Acidios	xxiiii.		
Anxia xv.		Grumento	xxviii.		
Grumento xviii.		Semuncla	xxvii.	Antonini:	Tabulæ:
Tarento xxiiii.		Nerulo	xvi. Epif. Nerulo		Nerulos
		Summurano	xvi. Summurano	xvi.	Interamnio xxviii.
		Caprasis	xxi. Caprasis	xxi.	Caprasia viii.
					Crater fl. xxvi.
		Consentia	xxviii. Consentia	xviii.	Consentia xviii.

30 Ex his, Venusia, Potentia, Tarentum, Nerulum, Muranum, Crathis fluvius, & ^{GRUMEN-} Consentia, nomina antiqua retinent. Per GRUMENTVM quia utròque, & ad Ta-^{TVS, opidum.} rentum, & ad Nerulum, quod inter Apenninum & inferum mare positum, iter du- cebat, medio situ inter utrumque illud fuisse necessum est. Plinius, lib. xiiii, cap. vi: *Lagarina*, inquit, *vina, non procul Grumento nascentia*. Hinc GRUMENTVM id ego esse opidum colligo, quod haud procul lavâ Siris fluvii ripâ situm, vulgari nunc incolis & corrupto vocabulo dicitur *Clarimonte*; SAPONARA secundum Ptole- mæum. Memoratur quoque Macrobio, Saturnal. lib. i, cap. xi; Livio, lib. xxvii. Idem, lib. xxxiii, sic: *In Lucanis ad Grumentum Ti. Sempronius cum Hannone Pæno*

40 *prosperè pugnat*. Apud Appianum, Civil. bellor. lib. i: Græcus quidem textus habet nomen *Τεγιδρον*; at scite id interpret reddidit *Grumentum*. nam ita etiam Diodorus habet, Excerptis Legationum referentibus. GRUMENTINAE paræciæ meminit beatus Gregorius papa, Epistolar. ex registro lib. x, cap. xlviij.

Vocabulum illud apud Antoninum, *Acidios*, inter Potentiam & Grumentum, in *Aciris* corrigendum esse censeo. Non ergo Acidii, sive Aciduli, *Acetura* sunt.

Porro, apud Livium lib. xxiiii, in historiâ belli Annibalici, hæc leguntur ver-^{ANCAE, opi-} ba: *Ex Lucanis Blanda, Apulorum Anca oppugnata*. Scribe tu, *Blanda atque Anca*.^{dum.} ANCAE ergo idem est opidum, quod in Tabulâ vocatur *Anxia*.

50 Bradanus fluvius, in itinere à Venusiâ Potentiam versùs, ad xv milliare apud opidum, cui vulgare nunc incolis vocabulum est *Opido*, transitur. quod ipsum opi- dum ego interpretor vetus illud OPINVM. quod & VPINVM adpellatum fuit; ut ^{OPINVM,} infra mox ad Cælianum patebit. Iam à Potentiâ si Acirim annem accedas, medio ^{opidum.} situ inter Bizanum & Allianum; intervallum erit xiiii millium: hinc verò ad Clarimontem, id est, ad Grumentum, xxviii. Numerum autem in Tabulâ xxiiii millium, quæ inter Grumentum Tarentumque conspiciuntur, corruptum esse cen- seo. Neque enim probabile est, Grumentum tam prope Tarentum fuisse; quando iter apud Antoninum per id à Venusiâ Nerulum versùs ducitur. sed neque numerus

tum XLIII millium, quæ Antoninus inter Grumentum & Nerulum ponit, conveniret. siquidem millia inter Nerulum & loca quæ XXIV millia à Tarento absunt, numerantur LX amplius. Tum verò loca ea jam ultra Bradanum & extra Lucaniæ sunt terminum; quum GRUMENTINI in Lucaniâ referantur Plinio, lib. III, cap. XI; & item GRUMENTVM Straboni; cuius verba lib. VI, in descriptione Lucaniæ, hæc sunt: καὶ Γρύμντων ἦ, ἔ οὐρεῖται τὸ μεσογαίαι εἰσι, καὶ Καλασάρνα, ἔ ἄλλαι μικραὶ καπηλίας, μέχρι οὐνεσσίας πόλεως. Id est: Sed & Grumentum & Vertina in mediterraneis sunt, & Calasarna, & alia exigua opidula, ad Venusiam usque urbem. Viam videtur ab Heraclæa per Grumentum ad Venusiam usque sequutus esse rectissimam, in quâ ea opida fuere sita. VERTINAE, opidum, (ni vocabulum mendosum fuerit,) videtur esse id, quod inter Opinum & Venusiam ad Bradanum amnem vulgari nunc adpellatione dicitur *Vietre*. At vocabulum CALASARNA facile suspicer depravatum esse è germano ACALANDRA; quod opidum in dictâ viâ ad cognominem amnem Acalandrum, eodem, quo ipse amnis, nunc dicitur vocabulo *Salandra*. Cæterò, GRUMENTVM equidem Strabo suâ ætate inter exigua Lucaniâ opida connumerat. at celebrem postea atque illustrem fuisse urbem; patet è Tabulâ itinerariâ; in quâ primariæ urbis signo notatur. Sed & Plinii ævo haud perinde obscuram fuisse, inde patet, quòd is, ubi Lagarinum agrum indicare voluit, dicto lib. XIV, cap. VI, per Grumentum, ut nobilioris loci, vicinitatem, illam notiozem se redditurum putavit. POTENTIA vulgò nunc incolis dicitur *Potenza*. unde Plinio, lib. III, cap. XI, opidani sunt POTENTINI.

VERTINAE,
opidum.

CALASARNA,
vel ACALAN-
DRA, opidum.

POTENTIA,
opidum.

Porro, iter apud Antoninum describitur tale:

<i>Venusia</i>	
<i>Ad Pinum</i>	XII.
<i>Opinum</i>	XXXII.
<i>Celianum</i>	XL.
<i>Heraclia</i>	XXVIII.
<i>Ad Vicefimum</i>	XXIIII.
<i>Turios</i>	XX.

30

CAELIANVM,
opidum.

CAELIANVM hoc hodièque, in eodem inter Venusiam & Siris ostium sive veteris Heraclææ situm itinere, vulgari vocabulo incolis vocatur *Cigliano*. Hinc Venusiam usque, numeros & intervalla apud Antoninum esse vitata, certum est. YPINVM haud dubiè scriptum fuit VPINVM; estque idem cum OPINO, quorsum enim Græca litera in Italico Lucanorum vocabulo?

Iter ex Antonino supra adductum, est huiusmodi:

<i>Grumento</i>	
<i>Semuncla</i>	XXVII.
<i>Nerulo</i>	XVI.

40

Millium passuum inter Nerulum hodiè atque Claremontem numerus ab istis differt. *Semuncla* fortè corruptum est, pro *Ad Semnum fluvium*, uti ex Tabula jam antè est dictum. Malè ergo Mercator *Semunclam* ad *Laum* flumen collocat.

ABELLINVM
MARSICVM,
opidum.

Porro ad Acirim amnem & Apenninum montem situm nunc est episcopale opidum, cui vulgare vocabulum *Marsico*: id fortè fuerit vetus ABELLINVM MARSICVM; unde Plinio, lib. III, cap. XI, opidani dicuntur ABELLINATES, cognominati MARSII. Verba eius hæc sunt: Cæterò, intus in secunda regione Hirpinorum, colonia una Beneventum, auspiciatius mutato nomine, quo quondam adpellata Maleventum; *Seculani*, *Aquiloni*, *Abellinates* cognomine *Protrapi*, *Compsani*, *Caudini*, *Ligures* qui cognominantur *Corneliani*, & qui *Bebiani*, *Vescellani*, *Deculani*, *Aletrini*, *Abellinates* cognominati *Marsii*, *Atrani*, *Hecani*, *Alfellani*, *Atinates*, *Arpani*. Nec obstitit, quòd inter Hirpinorum opida referre videatur Plinius *Abellinates* *Marsos*. nam ita & *Arpanos*, & quorquor ab hoc vocabulo ad *Calabrorum* usque nomen sequuntur *Apuliæ* populi, perperam eidem *Hirpinorum* titulo attribuit; dein *Calabris* quæ erant *Apulorum*. sed & *Atinates* *Lucanos*, quorum opidum *Atinum* ad *Tanagram* flumen; vulgò nunc *Atena*. quidpe eodem capite antea; Ita *Apulorum*,

rum, inquit, genera tria: Teani, à duce è Graiis; Lucani, subacti à Calchante: qua loca nunc tenent Atinates. Et antea: Mediterranei Brutiorum, Aprustani tantum. Lucanorum autem Atinates, Bantini, Eburini, Grumentini, Potentini, Sontini, Sirini, Tergilani, Vrsentini, Volcentani; quibus Numestranis junguntur. Quamquam heic quoque Bantinos ex Apulia, & Eburinos è Picentinis, falso titulo Lucaniae adscriptis; ut in istorum populorum explicatione ostensum est.

ATRANI quoque videntur Lucaniae opidani; quorum opidum ATERNVM, ad ^{ATERNVM;} _{opidum.} Silarum amnem, vulgò nunc Aterni dictum.

Cæterum, toto hoc capite XI proximè dicto, quam immaniter Plinius regiones, 10 populos atque opida inter se confundat: satis jam supra in Calabria, Apulis, Hirpinis atque Picentinis patuit. Vrsentinos, Volcentanos atque Numestranos, fuisse Brutios, infra docebitur.

OPIDVM APRVSTVM, à quo opidani APRVSTINI, haud dubiè idem est, quod ^{APRVSTVM;} _{opidum.} Ptolemæo dicitur τῆς μεσολῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἰβυστρον, id est, Magna Graeciae ABYSTRVM, five ABVSTRVM. Hoc equidem doctissimus quidam vir Italus, nunc esse putat opidum, quod haud ita longè à mari Tusco vulgari vocabulo dicitur Orsó Marso. Verùm, Magnam Graeciam à Siculo mari ad alterum hoc Apennini latus & mare Tuscum protulisse Ptolemæum; nullo modo ille demonstraverit. Sanè situs, quem 20 Abustro suo tribuit Ptolemæus, apertissimè ostendit, eum fuisse locum, qui vulgari nunc vocabulo incolis dicitur *Arpadozza*. Itaque in hoc etiam lapsus est Plinius, Brutiis id falso adscribens.

DE TERGILO, five TERGILA, unde opidani eidem Plinio TERGILANI, ni- ^{TERGILVM,} _{vel TERGILA.} hil liquet.

SONTIA, opidum, unde opidani eidem Plinio SONTINI, vulgò hodiè incolis vo- ^{SONTIA, opi-} _{dum.} catur *Sanza*, inter Policastrum opidum & Tanagrum flumen.

Porrò, addit Plinius proximè scriptis ista: Præterea interisse Thebas Lucanas, Cato auctor est; & Pandosiam Lucanorum urbem fuisse, Theopompus; in qua Alexander Epi- ^{THEBAE LY-} _{CANAE.} 30 interierint; nemo umquam dixerit: quando nulla alia eorum est apud auctores mentio: Pandosiam Strabo etiam suâ ætate fuisse memorat: sed rectiùs in Brutiis; ut suo loco ostendetur.

Cæterò, iter ibidem signatum est huiusmodi:

Acerronia
Foro Popili ▼.

De ACERRONIA nihil liquet. FORVM etiam POPILI sciri nequit. Fuisse hac ^{ACERRONIA.} _{FORVM PO-} _{PILI.} adpellatione opidum Campaniæ; supra è Ptolemæo ostensum est. Sed hoc Tabu-
la nullo modo idem esse potest.

40 Porro, iter ibidem notatum est tale:

Naves Lucanos
Vico Mendicolco ....
Nerulos XXVI.

De huius VICI MENDICOLCI neque vocabulo, probum corruptumve sit, neque ^{VICVS MEN-} _{DICOLCVS.} situ, quidquam liquet.

Aliud ibidem iter describitur huiusmodi:

50 *Nerulos*
Cosilianum XVI.
Grumento XXV.

Hoc etiam COSILIANVM æternis tenebris obrutum mansurum puto; ni fuerit ^{COSILIA-} _{NYM.} opidum, cui vulgare nunc vocabulum *Cassano*; CASSIANVM etiam Paulus Diaco-
nus, lib. II, cap. XVII, in Brutiis recenset.

Denique, Servius ad Virgiliti lib. XI, de Diomedæis avibus, ita scribit: *Habitant*

Tom. 2.

T t 2

autem

